

MEDVEDNICA
Park prirode
Nature Park

**PARKOVI
HRVATSKE**

**IZVJEŠĆE O PROVEDENOM GODIŠNJEM PROGRAMU ZAŠTITE,
ODRŽAVANJA, OČUVANJA, PROMICANJA I KORIŠTENJA PARKA
PRIRODE „MEDVEDNICA“ ZA 2014. GODINU**

Javna ustanova „Park prirode Medvednica“

Zagreb, veljača 2015. godine

Klasa: 400-01/25-01/05
Ur. br.: 251-510-01-15-01

Ravnateljica

---

mr.sc. Snježana Malić-Limari

Predsjednik Upravnog vijeća

---

dr.sc. Marijan Kovačić

SADRŽAJ

1. STANJE U PARKU PRIRODE „MEDVEDNICA“	4
1.1. PLANSKI DOKUMENTI	4
1.2. ZNANSTVENA I STRUČNA ISTRAŽIVANJA	6
1.3. BAZA PODATAKA I GIS	11
1.4. OČUVANJE ZAŠTIĆENIH VRIJEDNOSTI JU PP MEDVEDNICA.....	11
1.5. ODRŽAVANJE I OBNOVA INFRASTRUKTURE ZA POSJETITELJE	12
1.6. SLUŽBA ČUVARA PRIRODE	14
1.7. EDUKACIJA DJELATNIKA USTANOVE	15
1.8. MEĐUNARODNA SURADNJA	18
1.9. KADROVSKE POTREBE JAVNE USTANOVE.....	20
2. POSJEĆIVANJE, PROMICANJE I KORIŠTENJE PARKA	21
2.1. OTVORITI PRVI CENTAR ZA POSJETITELJE-MEDVEDGRAD	21
2.2. PROMICANJE I KORIŠTENJE PARKA	22
2.3. OBILJEŽAVANJE DANA VEZANIH ZA ZAŠTITU PRIRODE.....	23
2.4. ORGANIZACIJA MANIFESTACIJE	24
2.5. PROMOTIVNI MATERIJALI I SUVENIRI.....	25
2.6. EDUKACIJA I SURADNJA S KORISNICIMA PARKA	26
3. PRIHODI USTANOVE OD OBAVLJANJA DJELATNOSTI U PARKU	30

1. STANJE U PARKU PRIRODE „MEDVEDNICA“

1.1. PLANSKI DOKUMENTI

1.1.1. *Izrada Financijskog plana za 2014. godinu*

Financijski plan za 2014. godinu je prihvaćen i usvojen 18. prosinca 2013. godine na 18. sjednici Upravnog Vijeća Javne ustanove „Park prirode Medvednica“. Izmjene i dopune Financijskog plana za 2014. godinu su predložene i usvojene 19. prosinca 2014. godine na 26. sjednici Upravnog Vijeća Javne ustanove „Park prirode Medvednica“.

1.1.2. *Izrada Izvješća o provedenom Godišnjem programu zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja „Parka prirode Medvednica“ za 2013. godinu*

U veljači 2014. godine izrađeno je opsežno Izvješće o provedenom Godišnjem programu zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja „Parka prirode Medvednica“ za 2013. godinu koje je prihvaćeno od strane Upravnog vijeća na 20. sjednici koja je održana 14. veljače 2014. godine te poslano u Ministarstvo zaštite okoliša i prirode te Državni zavod za zaštitu prirode.

1.1.3. *Revizija važećih internih akata*

- **Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o osnivanju Javne ustanove "Park prirode Medvednica"**

Vlada Republike Hrvatske 10. srpnja 2014. godine donosi Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o osnivanju Javne ustanove "Park prirode Medvednica" zbog usklađivanja sa zakonskim odredbama novog Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13), na temelju članka 130. stavka 2., a u vezi s člankom 240. stavkom 1.

- **Statut Javne ustanove "Park prirode Medvednica"**

Zbog usklađivanja sa Zakonom o zaštiti prirode (NN 80/13) i Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o osnivanju Javne ustanove "Park prirode Medvednica" (NN 85/14), Upravno vijeće Javne ustanove "Park prirode Medvednica" na 24. sjednici održanoj 22. rujna 2014. godine donosi Statut Javne ustanove "Park prirode Medvednica", na koji ministar zaštite okoliša i prirode daje suglasnost 13. listopada 2014. godine te stupa na snagu 4. studenoga 2014. godine.

- **Procjena rizika**

Procjena rizika je postupak kojim se utvrđuje razina opasnosti, štetnosti i napora u smislu nastanka ozljede na radu, profesionalne bolesti, bolesti u svezi s radom te poremećaja u procesu rada koji bi mogao izazvati štetne posljedice za sigurnost i zdravlje radnika. Procjena rizika je postupak koji provodi poslodavac za sve poslove. Zbog usklađivanja s novim Zakonom o zaštiti na radu (Narodne novine, broj 71/2014), a na temelju odredbi iz članka 18. stavka 6., za Ustanovu je ovlaštena pravna osoba za obavljanje poslova zaštite na radu izradila Procjenu rizika (broj P24 1014 740 PROC121, listopad 2014. godine).

- **Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove "Park prirode Medvednica"**

Na temelju članka 134. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/2013), članka 54. stavak 2. Zakona o ustanovama (Narodne novine, br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/2008) i članka 15. i 45. Statuta Javne ustanove „Park prirode Medvednica“, Upravno vijeće Javne ustanove „Park prirode Medvednica“ na 22. sjednici, 22. srpnja 2014., donijelo je Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o

unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove "Park prirode Medvednica", zbog izmjena i dopuna naziva, poslova i zadataka i uvjeta za radno mjesto Stručni suradnik za projektne aktivnosti – nadzor i provedba projekata. Pravilnik je stupio na snagu 1. studenoga 2014. godine, nakon pribavljanja suglasnosti Ministarstva zaštite okoliša i prirode (KLASA: 612-07/14-01/259, URBROJ: 517-07-2-1-1-14-3, od 9. listopada 2014. godine)

1.1.4. Prostornoplanska dokumentacija

- **Prostorni plan područja posebnih obilježja „Parka prirode Medvednica“**

Javna ustanova je aktivno surađivala s izrađivačima i koordinatorima izrade prostornog plana (Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba, Ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada, Hrvatski zavod za prostorni razvoj) kao posrednik pri organizaciji sastanaka, terenskih obilazaka i diskusija između svih nadležnih institucija. Izrađivači prijedloga prostornog plana su isti prvotno predstavili na sastanku Foruma kao uvod u daljnju javnu raspravu. Nakon javne rasprave koja je održana u veljači 2014. godine, uslijedilo je usuglašavanje Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Državnog zavoda za zaštitu prirode, Gradskog ureda za prostorno planiranje te izrada konačnog Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode „Medvednica“.

Odluku o donošenju Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode „Medvednica“ donio je Hrvatski sabor dana 15. srpnja 2014. godine. Odluka je objavljena u Narodnim novinama broj 89/14 od 24. srpnja 2014. godine.

- **Urbanistički plan uređenja državne razine**

Nakon donesenog Prostornog plana Parka prirode „Medvednica“ u srpnju 2014. već u kolovozu je za isti započeta priprema za izradu dodatnih planova, odnosno izradu dva urbanistička plana uređenja državne razine: Urbanistički plan uređenja državne razine „Vršna zona“ i Urbanistički plan uređenja državne razine „Skijalište“.

U dogovoru i organizaciji sa Javnom ustanovom obidene su lokacije koje će biti obuhvaćene ovim studijama.

- **Ostala dokumentacija**

Izrada dokumenta Gospodarenja otpadom u Parku prirode „Medvednica“

U kolovozu 2014. intervjuirani su svi dionici Parka kako bi dobili bolji uvid u trenutno stanje njihova gospodarenja otpadom na području Parka. Iako u tako kratkom vremenskom periodu nije bilo moguće provesti analizu gospodarenja otpadom za sve dionike, dobivene su početne informacije, odnosno nulto stanje o načinu zbrinjavanja otpada i eventualne reciklaže. Kao najveći problem pokazali su se drveni kontejneri koji nisu adekvatni za zbrinjavanje komunalnog otpada. Stoga će se u 2015. godini pristupiti rješavanju ovog problema na području Parka za sve dionike.

1.2. ZNANSTVENA I STRUČNA ISTRAŽIVANJA

1.2.1. Inventarizacija

- **Inventarizacija i vrednovanje faune vretenaca (Odonata) na području Parka prirode „Medvednica“**

Izvođač: Udruga za biološka istraživanja-BIOM

Voditelj projekta: Ana Štih, mag. biol. exp.

Trajanje projekta: 2012.-2014.

Temeljem ugovora između Javne ustanove „Parka prirode Medvednica“ i Udruge BIOM sklopljenog 19. travnja 2012. godine provedeno je istraživanje faune vretenaca na području Parka prirode „Medvednica“. Ciljevi projekta su bili: pridonijeti poznavanju vretenaca PP Medvednica, analizirati faunu vretenaca na istraživanome području i izraditi popis vretenaca te utvrditi prisutnost i ugroženost zakonom zaštićenih vrsta vretenaca s posebnim naglaskom na Natura 2000 vrste. U rezultatima, osim podataka prikupljenih 2014. godine, prikazani i podaci o fauni vretenaca koji su prikupljeni ranijih godina od raznih autora.

Tijekom 2014. godine, od lipnja do rujna, vršilo se istraživanje faune vretenaca na području Parka prirode „Medvednica“. Istraživanje je obuhvatilo i stajačice i tekućice na području Parka, a osnova za pronalazak svih vodenih tijela su bile informacije dobivene od lokalnog stanovništva, djelatnika Parka te vodena tijela ucrtana na kartografskoj usluzi Google karte. Tijekom istraživanja u 2014. godini obišlo se ukupno 28 lokaliteta i svi posjećeni lokaliteti spadaju u granice Parka prirode „Medvednica“ ili se nalaze na samoj granici Parka. Sveukupno se posjetilo 6 potoka, 5 lokvi i 10 ribnjaka. Istraživanje je bilo usmjereno na pronalazak stajaćih vodenih tijela, poput lokvi i ribnjaka, budući da je fauna vretenaca stajačica puno bogatija vrstama, nego fauna tekućica te je kao takva bolji indikator biološke raznolikosti i očuvanja staništa.

Na području Parka prirode „Medvednica“ zabilježena je 31 vrsta vretenca, od čega su dvije bile poznate iz literature, dok je 29 vrsta novo zabilježenih za područje Parka prirode. Zabilježene vrste spadaju u dva europska podreda, od čega je podred jednakokrilaca (Zygoptera) zastupljen s 4 porodice i 12 vrsta, a podred raznokrilaca (Anisoptera) s 5 porodica i 19 vrsta. Najveći broj utvrđenih vrsta, njih 10, pripada porodici Libellulidae. Broj vrsta utvrđenih za faunu vretenaca PP Medvednica predstavlja 43.66% od ukupnog broja vrsta vretenaca u Hrvatskoj (Franković i Bogdanović, 2009; Finkenzeller, 2010) i relativno je velik s obzirom na mali broj pogodnih vodenih staništa unutar Parka prirode. U Hrvatskoj živi 8 Natura 2000 vrsta, od kojih su ovim istraživanjem zabilježene dvije: *Cordulegaster heros* (planinski potočar) i *Coenagrion ornatum* (istočna vodendjevojčica), dok se 6 vrsta nalazi u Crvenoj knjizi vretenaca Hrvatske. Dodatno, vrsta *Cordulegaster heros* je ciljna vrsta za područje Parka prirode „Medvednica“. Vrsta *Cordulegaster heros* zabilježena je na 15 lokacija diljem cijelog Parka te je sveukupno pronađeno 18 ličinki i 11 odraslih jedinki. Budući da gotovo cijela Medvednica obiluje staništima karakterističnim za vrstu *Cordulegaster heros*, pretpostavlja se da je vrsta rasprostranjena po cijelom Parku. Dodatno, pronalazak ličinke ukazuje na to da se vrsta razmnožava na istraživanom području, što nalazima daje još veću vrijednost. Daljnja istraživanja trebala bi se bazirati na Natura 2000 vrstama kako bi se ustanovila njihova točna distribucija na području Parka prirode te veličina populacije.

Procjenu veličine populacije pojedine vrste vretenca na području PP Medvednica nije bilo moguće napraviti, budući da su se tijekom istraživanja brojale jedinke pojedinih vrsta. Također, sakupilo se premalo podataka o pojedinim vrstama da bi se mogao odrediti njihov stupanj istraženosti, no ono što se može utvrditi jest da je ovim istraživanjem zabilježeno oko 80-90% vrsta koje potencijalno mogu živjeti na prostorima Parka prirode.

- **Dodatak istraživanju kornjaša: Istraživanje feromonom vrste *Osmoderma barnabita* na području Parka prirode „Medvednica“**

Izvođač: Hrvatsko Biološko Društvo 1885

Voditelj projekta: dr. sc. Lucija Šerić Jelaska

Trajanje projekta: srpanj/kolovoz 2014.

Osmoderma barnabita je Natura 2000 vrsta saproksilnog kornjaša koja je zabilježena na Medvednici, no recentna istraživanja nisu potvrdila njeno obitavanje na Medvednici. Kako u 2012./2013. istraživanje Natura 2000 saproksilnih kornjaša nije pokazalo pozitivne rezultate pronalaska ove vrste pomoću kamere, kao nastavak istraživanja provedeno je njeno istraživanje pomoću feromona u 2014. godini pod vodstvom dr.sc. Lucije Šerić Jelaske.

U kolovozu 2014. godine, postavljene su na ukupno 13 lokacija zamke sa feromonom koje privlače jedinke ove vrste. Nekoliko dana nakon postavljanja feromona obidene su sve zamke no vrsta *Osmoderma barnabita* nije zabilježena kao ulovljena vrsta.

Mogući razlog njena nepronalaska su loše vremenske prilike sa velikom količinom kiše i niže ljetne temperature od uobičajenih, no ne može se sa sigurnošću donijeti konačni zaključak. Za 2015. godinu predviđen je nastavak monitoringa Natura 2000 vrsta saproksilnih kornjaša kako bi pratili njihovu brojnost i rasprostranjenost na području Parka. Dugogodišnjim monitoringom moći će se na temelju rezultata dati siguran zaključak prisutnosti i brojnosti vrste *Osmoderma barnabita*.

- **Komunikacija sa izvođačima NIP projekta za grupe tulari (*Trichoptera*) i obalčari (*Plecoptera*) na području Parka prirode „Medvednica“**

Lokaliteti potok Bistra (srednji tok) – Bistra, potok Bliznec (srednji tok) kod Javne ustanove PP Medvednica i potok Rakov potok (izvor) su uključeni u Projekt integracije EU Natura 2000 za skupine tulari (*Trichoptera*) i obalčari (*Plecoptera*). Izvođači istraživanja za gore navedene dvije skupine su se redovno najavili Javnoj ustanovi Parka prirode „Medvednica“ prije odlaska na određene lokalitete za terenska istraživanja.

1.2.2. Monitoring

- **Monitoring šišmiša u špilji Veternici na području Parka prirode „Medvednica“ za 2014. godinu**

Izvođač: Hrvatsko biospeleološko društvo-HBSD

Voditelj projekta: Petra Žvorc, dipl.ing. biol.

Trajanje projekta: siječanj 2014. – kolovoz 2014.

Projekt "Monitoring šišmiša u špilji Veternici na području Parka prirode Medvednica 2014. godine" započeo je s realizacijom u siječnju i završio u kolovozu 2014. godine, kao nastavak projekta "Istraživanje ekologije šišmiša u špilji Veternici i prijedlog njihovog trajnog monitoringa" odnosno monitoringa koji sustavno traje od 2007. godine. Tijekom zime 2014. godine u špilji su zabilježene vrste šišmiša *Rh. ferrumequinum*, *Rh. hipposideros*, *M. emarginatus*, *M. myotis/blythii*, *Plecotus sp.* te jedinke roda *Myotis* koje su determinirane kao *Myotis srednji* (uključuje vrste *M. daubentonii*, *M. emarginatus* te *M. nattereri*) ili *Myotis sp.* (vrste roda *Myotis*). Vrsta *Rh. ferrumequinum* u špilji i dalje tvori hibernacijsku koloniju koja od 2004. godine broji od 61 do 166 jedinki. Brojnost vrste *Rh. hipposideros* u špilji eksponencijalno raste, iako je tijekom zime 2014. godine zabilježen manji broj jedinki (do 208 u veljači 2014. godine) nego tijekom ranijih istraživanja. Prema do sada publiciranim podacima za područje Hrvatske ova vrsta u špilji Veternici tvori najveću zimsku koloniju (najveći broj jedinki, 437 zabilježen u veljači 2013. godine). Tijekom ljeta 2014. u špilji je obitavala mješovita kolonija vrsta *Min. schreibersii* i *Rh. euryale*, brojnosti 250 do 400 jedinki vrste *Min. schreibersii* te 150 do 50 jedinki vrste *Rh. euryale*.

Uz nastavak monitoringa šišmiša prema ranije određenome protokolu (dva puta zimi i dva puta ljeti), preporuča se dodatni monitoring faune šišmiša tijekom zime (obilazak speleološkog dijela) i po

potrebi u mjesecu rujnu te nastavak mjerenja mikroklimatskih uvjeta u špilji. Zbog mogućnosti pojave jedinki šišmiša zaraženih gljivicom vrste *G. destructans*, posjetitelje koji obilaze špilju tijekom zimskih mjeseci (speleologe) potrebno je upoznati s Protokolom "Praćenje pojave Sindroma bijelog nosa u šišmiša i uzročnika *G. destructans* te sakupljanje uginulih jedinki šišmiša" (Protokol za speleologe) Državnog zavoda za zaštitu prirode.

Tablica 1. Zabilježen broj šišmiša koji hiberniraju pojedinačno ili u manjim skupinama tijekom 2014. godine.

vrsta/skupina	broj jedinki	
	18.01.2014.	01.02.2014.
<i>Myotis myotis/blythii</i>	/	1
<i>Myotis emarginatus</i>	13	4
<i>Myotis srednji</i>	20	58
<i>Myotis sp.</i>	1	/
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	7	4
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	152	208
<i>Plecotus sp.</i>	2	2
ukupno	195	277

- **Monitoring šumskih šišmiša na području Parka prirode „Medvednica“**

Izvođač: Samostalna djelatnost Mirna Mazija / Javna ustanova „Parka prirode Medvednica“

Voditelj projekta: Mirna Mazija, dipl. ing. biol.

Trajanje projekta: listopad 2014. – prosinac 2015.

Po raznolikosti zabilježenih šumskih vrsta šišmiša u Parku, najznačajniji lokaliteti su Šumarev grob (13 vrsta), Gradečak (12 vrsta) i Kraljičin zdenac (10 vrsta). Na ovim lokalitetima zabilježen je i značajno veći broj uhvaćenih jedinki šišmiša u odnosu na ostale lokalitete, kao i najveća aktivnost šišmiša snimljena ultrazvučnim detektorom. Obzirom da se radi o različitim tipovima šumskih sastojina s različitim načinom gospodarenja, nameće se zaključak da je za raznolikost vrsta i brojnost šišmiša na ovim lokalitetima od presudne važnosti prisutnost stalne vode stajaćice (lokve) te brojnih starih stabala. Stara stabla s dupljama, pukotinama i šupljinama osiguravaju stanište vrstama koje borave u stablima, a lokve zbog uvijek dostupne vode i povećane brojnosti kukaca vjerojatno privlače i šišmiše koji imaju skloništa u udaljenijim područjima.

Zato su dobar primjer za primjenu dodatnih mjere očuvanja dva staništa s vodom, Šumarev grob i Kraljičin zdenac te usporedba rezultata brojnosti vrsta prije provedenih mjera koja su dobivena u prethodnom istraživanju 2010./2011. godine sa rezultatima koji će se dobiti nakon provedenih mjera očuvanja lokvi. Lokaliteti na kojima je prisutno i vodeno stanište (lokva ili potok) osiguravaju veću vjerojatnost hvatanja šišmiša koji koriste okolno šumsko stanište. Lokve u kojima je voda prisutna cijele godine pokazale su se u ovom istraživanju ključnim mikrostaništem za šišmiše unutar šumskog staništa. Ipak, na retencijama nastalim pregrađivanjem potoka betonskim pregradama nije zabilježena velika aktivnost šišmiša, iako se uz pregrade formiraju ujezereni dijelovi gdje je voda stalno prisutna. Lokve oko kojih je zabilježena velika aktivnost šišmiša tijekom ovog istraživanja, kao i slična mikrostaništa na području Parka, potrebno je održavati u nepromijenjenom stanju, spriječiti zatrpavanje listincem i zaraštavanje te negativne antropogene utjecaje (intervencije koje dovode do snižavanja razine vode, odlaganje otpadnih tvari i sl.).

Monitoring šumskih vrsta šišmiša je predviđen za 2014./2015. godinu. U jesen 2014. odrađene su preliminarne aktivnosti na dvjema lokvama Tigrovo oko i Kraljičin zdenac. Navedene lokve su prilikom istraživanja šumskih šišmiša 2011. potvrđene kao veoma važna staništa za šumske vrste šišmiša te iz tog razloga se izradio akcijski plan njihove revitalizacije.

Revitalizacija lokvi je u jesen/zimu 2014. godine obuhvatila provedbu analize vode samo sa lokaliteta Tigrovo oko i to fizikalno-kemijskih parametara te mikrobiološku analizu, iz razloga što je lokva Kraljičin zdenac bila u proljeće 2014. godine očišćena od strane ugostitelja na Kraljičinom zdenču. Na temelju dobivenih rezultata i pregleda stanja na terenu odredile su se okvirne mjere za zaštitu stalnih lokvi. Tako se u prosincu 2014. pristupilo preliminarnom čišćenju lokve Tigrovo oko na način da se u maksimalno mogućoj mjeri neinvazivnim metodama uklonio mulj sa lišćem, debla, grane i ostali otpad sa dna lokve. Prije samog čišćenja uzorak vode je prikupljen na primjeren način i predan na analizu u Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Stalni monitoring kvalitete vode u lokvama, njene faune i okoliša će moći dati preciznije rezultate upravlja li se lokvama na pravilan način i na taj način osigurava povoljno stanište za šumske vrste šišmiša ali i ostale vrste makrozoobentosa.

- **Monitoring vodenkosa i pastirica na području Parka prirode „Medvednica“**

Izvođač: Udruga za biološka istraživanja-BIOM

Voditelj projekta: Krešimir Mikulić, dipl. ing. biol.

Trajanje projekta: siječanj-travanj 2014.

Udruga BIOM provela je u 2014. godini monitoring vodenkosa (*Cinclus cinclus*) te gorskih (*Motacilla cinerea*) i bijelih (*M. alba*) pastirica na (širem) području Parka prirode „Medvednica“. Provedeni monitoring dio je višegodišnjeg programa praćenja stanja populacija navedenih vrsta u PP Medvednica, a počeo je 2005. nakon što je 2004. godine utvrđeno početno stanje, distribucija i brojnost navedenih vrsta. Nakon toga monitoring je ponavlján otprilike svake dvije godine tj. 2007., 2009., 2012. i 2014. godine.

Cilj projekta je utvrđivanje brojnosti gnijezdećih parova vodenkosa (*Cinclus cinclus*), gorske pastirice (*Motacilla cinerea*) i bijele pastirice (*Motacilla alba*) na potocima Medvednice. Iako u različitoj mjeri, sve su navedene vrste ovisne o vodenom ekosustavu, ponajprije o tekućicama (lotička staništa). Usporedbom brojnosti tih vrsta kroz godine, nastoji se valorizirati kvaliteta i očuvanost staništa.

Monitoring se proveo na ukupno 16 potoka u PP Medvednica. Osim bilježenja ptica i njihovih teritorija te kućica, na terenu su bilježeni i potencijalni razlozi ugroženosti ovog ekosustava. Na području PP Medvednica tijekom prijašnjih istraživanja postavljene su kućice za gniježđenje vodenkosa i pastirica kako bi se pokušalo utjecati na povećanje populacija. Prije samog početka sezone gniježđenja u siječnju 2014. djelatnici Udruge BIOM zajedno s djelatnicima Parka prirode „Medvednica“ obišli su teren kako bi provjerili u kakvom su stanju kućice te treba li ih premjestiti na pogodnije lokacije. Prilikom toga iz kućica su izbačena stara gnijezda te su očišćene kako bi bile spremne za ponovno korištenje, a neke, koje je bilo potrebno premjestiti na bolje lokacije, pritom su djelatnici Parka i premjestili. Kućice su u većini slučajeva postavljene ispod mostova te se nalaze pričvršćene na bočne strane noseće konstrukcije mosta. Pošto je primijećeno da vodenkos prilikom izbora lokacije za gniježđenje radije bira kućice koje se nalaze iznad vode, kućice su premještane na strop mostova, iznad mjesta gdje protječe voda. Prema standardiziranoj metodologiji, monitoring vodenkosa i pastirica provodi se na način da istraživač obilazi vodotoke na kojima obavlja monitoring te audio-vizualnim opažanjem (pomoću dalekozora i osluškivanjem specifičnog glasanja) prikuplja podatke o prisutnosti istraživanih ptica.

Na području PP Medvednice 2014. godine je zabilježeno 5 gnijezdećih parova vodenkosa, 86 parova gorskih pastirica od čega 71 par unutar granica Parka i 10 parova bijelih pastirica od čega 9 parova unutar granica Parka. Populacija vodenkosa je u izraženom je opadanju u PP Medvednica. Populacija gorske pastirice je u izrazito polaganom opadanju u PP Medvednica. Postavljene kućice za vodenkosa dosad nisu povećale brojnost ove vrste.

Nužno je uništene kućice zamijeniti novima, a one koje su postavljene na lošim lokacijama premjestiti na optimalna mjesta kako bi se povećao broj potencijalnih gnijezdilišta, a u jednom trenu i gnijezdećih parova vodenkosa. Kako bi se osigurala dostupnost kućica za gniježđenje potrebno ih je tijekom zimskog perioda običi te iz njih izbaciti stara gnijezda kako bi se u proljeće kućice ponovno mogle koristiti za gniježđenje. Da bi povećali broj podataka o gniježđenju u kućicama, tijekom zimskog

obilaska radi čišćenja i /ili nadomještanja kućica podatke je potrebno upisati u tablicu kako bi se oni mogli iskoristiti prilikom izrade budućih izvještaja s monitoringa. Treba nastaviti program monitoringa kako bi se mogli ustanoviti dugoročni populacijski trendovi za vodenkosa i gorsku pastiricu.

- **Monitoring podzemne faune špilje Veternice u 2014. godini**

Izvođač: ADIPA - Društvo za istraživanje i očuvanje prirodoslovne raznolikosti Hrvatske

Voditelj projekta: mr.sc. Roman Ozimec

Trajanje projekta: siječanj-prosinac 2014.

„Monitoring špilje Veternice i njene podzemne faune“ se provodi od 2002. godine, čime svake godine Javna ustanova dobiva podatke o kvaliteti podzemne vode te o stanju podzemne faune u špilji, te u skladu sa zaključenim rezultatima brine za provođenje preporučenih smjernica. U razdoblju od lipnja do prosinca 2014. godine provedena su četiri jednodnevna terenska izlaska. Dosadašnjim istraživanjem podzemnih staništa Veternice utvrđeno je 108 svojti iz 4 carstava: bakterije, gljive, protisti i životinje. Analiza ovih vrsta ukazuje da nijedna utvrđena vrsta nije Natura 2000 vrsta. U sklopu izvještaja monitoringa posebno su prikazana ukupna terenska istraživanja, provedena je detaljna analiza utvrđene faune, monitoring stanja podzemnih staništa, organoleptička, kemijska i biološka analiza vode, analiza pojave lampenflore, procjena ugroženosti i stanja populacija, dopunjeni popis utvrđene faune za Veternicu, te se navode mjere za očuvanje staništa i živog svijeta, te gospodarsko korištenje špilje.

Prilikom istraživanja utvrđeno je stanje populacija špiljskih organizama, prvenstveno populacija svojti: kopneni jednakonožni račić (*Mesoniscus graniger*), rjetkozubi lažištipavčić (*Chthonius raridentatus*), medvednički trčak (*Anophthalmus kaufmanni weingärtneri*), rakušac (*Niphargus stygius likanus*) i špiljski konjic (*Troglophilus cavicola*). Uz svojte odabrane za monitoring, sakupljana je špiljska vodena i kopnena fauna, većim dijelom u glavnom Veterničkom kanalu i u okolici postavljenih sondi. Izvršene su mikroklimatske izmjere, prvenstveno temperature i vlage zraka, te temperature vode, kao i fotografiranje procesa monitoringa, špiljskih staništa, podzemnih organizama i njihovih staništa. Mjerenja temperature i vlage zraka, te temperature vode u istraživanim dijelovima špilje Veternice nisu ostvarena pomoću novopostavljenih 4 stacionarnih sondi HOBO Pro RH/Temp Data Logger za mjerenje temperature i relativne vlage zraka, jer su se sve sonde pokvarile i nije s njih bilo moguće skinuti ikakve podatke izmjera. Stoga su u izvještaju prezentirani ukupni podaci dosadašnjih izmjera.

Na osnovu ovih izmjera kao i prethodno provedenih od 26. veljače 2003. godine, analizirani su mikroklimatski podaci za razdoblje od gotovo 8 godina, što nam već daje prilično cjelovitu sliku o mikroklimi špilje Veternice. Prosječni uzorak protočne vode iz Veternice uzorkovan blizu završnog sifona pripada 2. kategoriji voda, što je uz poboljšanje nekih parametara kvalitete viša kategorija, u odnosu na dosadašnje analize koje su je uglavnom, svrstavale u 3. kategoriju.

Prilikom monitoringa potvrđeni su brojni zanimljivi biospeleološki nalazi već poznati za špilju Veternicu, ali neke vrste nisu ni ove godine potvrđene. U isto vrijeme neke su prethodno sakupljene vrste determinirane, a neke su utvrđene po prvi puta. U suradnji s eminentnim stručnjacima, specijalistima taksonomima za pojedine grupe, nastojat će se sve svojte koje su još taksonomski neodređene što prije znanstveno obraditi. Jedan takav rezultat objavljen je u sklopu znanstvenog rada o špiljskim gljivama (Matočec i sur., 2014) te špiljskim lažištipavcima (Gardini, 2014).

Nastavljeno je uzorkovanje i analiza praživotinja (Regnum Protista), koje je obavila bacc. oecol. Najla Baković na osnovi uzoraka koje je sakupila prilikom terenskih istraživanja Veternice uz izradu poglavlja: Monitoring pojave lampenflore u špilji Veternica. Naime, problem razvoja lampenflore uočen je u ožujku 2012. godine te je u nekoliko istraživanja provedena analiza ovog problema. Obraštaji lampenflore u špilji Veternici pokazali su u 2014. godini sporo širenje. Do sada je vidljivim obraštajima lampenflore zahvaćeno 33% reflektora u špilji i predviđa se da će se u budućnosti proširiti na još više lokaliteta. Na više lokaliteta zabilježena je podzemna fauna koja se nalazila na lampenflori što ukazuje na formiranje specifičnih hranidbenih mreža na ovakvim mikrostaništima. To je pojava koja dugoročno može dovesti do ozbiljnih i nepopravljivih negativnih posljedica po ekološki sustav podzemnih staništa. Obraštaji lampenflore dovode i do negativnih posljedica po stijenku

podlogu u špilji. Budući da je širenje lampenflore u Veternici jako sporo i obraštaji pokazuju spor napredak od primarne do sekundarne sukcesije, to otvara puno više neinvazivnih mogućnosti za sanaciju lampenflore. U međuvremenu je publiciran sažetak vezan za zelene obraštaje Veternice, prezentiran na 1. Hrvatskom simpoziju o invazivnim vrstama održanom 2014. u Zagrebu (Baković i sur., 2014). Uklanjanje postojeće lampenflore je predviđeno provesti u proljeće 2015. godine. Ono će se provesti prema preporučenim smjernicama znanstvenika istraživača.

1.3. BAZA PODATAKA I GIS

Prema preporukama i smjernicama koje izrađuje Državni Zavod za zaštitu prirode, podaci dobiveni terenskim istraživanjima kroz inventarizaciju i monitoring se prikupljaju i koriste pri analizi i praćenju stanja. Tijekom 2014. je započela suradnja s Agencijom za zaštitu okoliša vezane za analizu prostornih podataka s naglaskom na promjene uzrokovane urbanizacijom i prenamjenom zemljišta, posebice nakon promjene granica zaštićenog područja 2009. godine. Nadalje su tijekom 2014. godine promjene uzorkovane nevremenom izmijenile vizuru pojedinih dijelova Parka, posebice zone na Bliznecu gdje su izvaljene velike količine stabala. Sporadično su se počeli pojavljivati odroni i klizišta. Projektom pod nazivom „Izgradnja GIS sustava kao potpora definiranju pritiska i prijetnji na prirodne vrijednosti“ u suradnji s Parkom prirode „Medvednica“ kao pilot područjem, pokušat će se izraditi web GIS aplikacija za pregled, analizu i dijeljenje informacija koja će u konačnici koristiti svim zaštićenim područjima. Provedba projekta se nastavlja tijekom 2015. godine.

1.4. OČUVANJE ZAŠTIĆENIH VRIJEDNOSTI JU PP MEDVEDNICA

1.4.1. Uređenje i obnova pristupnih putova, signalizacije i urbane opreme u sklopu špilje Veternice i planinarskog doma Glavica, te preuređenje rasvjete u špilji Veternici

Tijekom 2014. godine izrađena su dva idejna projekta vezana uz projekt „Obnova posjetiteljske infrastrukture špilje Veternice u Parku prirode Medvednica“. Jedan idejni projekt vezan je uz uređenje i obnovu pristupnih puteva, signalizacije i urbane opreme u sklopu špilje Veternice i planinarskog doma Glavica, dok je drugi vezan uz zamjenu postojeće i postavljanje nove LED rasvjete i postavljanje video nadzora.

U preliminarnoj fazi pri određivanju aktivnosti i dijelova infrastrukture koji će biti obuhvaćeni projektom odrađeno je desetak terenskih obilazaka pristupnih puteva, prilaznih stepenica, okolnog područja planinarskog doma Glavica te ulazak u špilju Veternica. Nakon grubo definiranih radnji koje će se provesti, trebalo je svaku aktivnost do u detalje razraditi s arhitektima i elektroprojektantima i na temelju toga izraditi idejne projekte.

Projektom je obuhvaćeno slijedeće: uređenje i obnova dječjeg igrališta i urbane opreme na platou ispred planinarskog doma Glavica, obnova dijela postojeće pristupne staze te montažu signalizacije i interpretacijskih ploča uz pristupne putove domu, izgradnja informativnog pulta – kioska na platou ispred špilje Veternica, preuređenje rasvjetnih tijela u špilji Veternica te postavljanje video nadzora.

S obzirom da je glavni cilj ovoga projekta očuvati i zaštititi Natura 2000 vrste šišmiša koji borave u špilji Veternica, najveća briga u špilji će se morati voditi pri zamjeni rasvjetnih tijela ovisno o izlasku šišmiša iz hibernacije i izlasku iz špilje. Kako u pretprostoru špilje od proljeća borave i porodiljne kolonije dviju vrsta šišmiša, potrebno je posebnu pažnju prilikom vanjskih radova na kiosku ispred špilje obratiti na prisutnost ovih kolonija kako im buka ne bi naškodila.

Naručitelj i provoditelj javne nabave jest NIP jedinica Ministarstva zaštite okoliša i prirode, a projekt će se provoditi tijekom proljeća 2015. godine.

1.4.2. Eko akcije čišćenja

- **„Svi na zeleno“**

Ekološko-edukativni projekt „Svi na zeleno“ u organizaciji „Radio Sljeme“ proveo se s ciljem podizanja svijesti građana o pravilnom gospodarenju otpadom i važnosti zaštite okoliša.

Prva velika akcija čišćenja okoliša u sklopu projekta „Svi na zeleno“ održana je 12. travnja 2014. na vrhu Medvednice u organizaciji Radio Sljemena i udruge Zelena stopa. Izvlačenje automobilske olupine iz sljemenske šume odvijalo se u društvu gradonačelnika Zagreba i njegovih suradnika, predsjednika Udruge Zelena stopa Romea Ibriševića i brojnih drugih volontera (npr. djelatnici tvrtke Coca Cola Hrvatska) te djelatnika Javne ustanove „Park prirode Medvednica“. Tom je prigodom očišćen potez od hotela Tomislavov dom do TV toranja i vidikovca.

U sklopu istog projekta održane su sveukupno tri akcije čišćenja Medvednice. Druga 21. lipnja 2014. u jugozapadnom dijelu Medvednice gdje je očišćeno područje Zelena magistrala-livada Ponikve i pristupni put prema planinarskom domu Glavica i špilji Veternici, te treća na istočnom dijelu Parka.

- **„24 sata Velika Eko akcija“**

U listopadu 2014. održana je u suradnji s 24 sata Velika Eko akcija čišćenja vršnog dijela Medvednice. Tijekom akcije čišćenja u Parku prirode „Medvednica“ pronađeni su sitni otpadci, ambalaža od hrane, maramice, pelene, automobilske gume, dijelovi automobila, odbačeni namještaj, građevinski otpad i slično. Nakon akcije sudionici su se okrijepili na Kulmerovoj livadi i posjetili Rudnik Zrinski.

- **Zelena čistka u Parku prirode „Medvednica“**

U travnju 2014. održana je Zelena čistka - akcija čišćenja divljih odlagališta otpada u cijeloj Hrvatskoj u samo jednom danu. I ove se godine treći put zaredom Zelenoj čistki pridružila i Javna ustanova "Park prirode Medvednica". Čistile su se dvije lokacije na području Parka: Kamenolom Bizek i Gornji Lukšići. Akciji su pomogli volonteri građani, pripadnici Hrvatske vojske te udruge volontera, djelatnici Javne ustanove „Park prirode Medvednica“ i udruga volontera INA-e i VIPneta.

Akciji čišćenja u kamenolomu Bizek pridružio se i predsjednik Ivo Josipović te na taj način podržao ovu akciju čiji je cilj osvijestiti građane o problemu stvaranja i odlaganja otpada, ukazati na važnost razvrstavanja otpada i očuvanja okoliša, prirode i planete Zemlje.

- **Rusov pohod**

Tradicionalno je i 2014. godine Javna ustanova podržala akciju Rusovog pohoda osiguravajući sudjelovanje djelatnika kao i materijala potrebnih za akciju poput rukavica i vreća za sakupljanje otpada, te kasnijeg odvoza prikupljenog otpada. Smjerovi pohoda su bili: parkiralište kod potoka Bliznec - odmorište na Njivicama - dom na Hunjki - vrh Sljemena/TV toranj - planinarski dom «Runolist» gdje je cilj pohoda i Pila – dom na Hunjki - vrh Sljemena/TV toranj - planinarski dom «Runolist».

1.5. ODRŽAVANJE I OBNOVA INFRASTRUKTURE ZA POSJETITELJE

1.5.1. Kontinuirano održavanje i monitoring Rudnika Zrinski

Unutar Rudnika Zrinski vrši se pregled stabilnosti rudarskih hodnika i drvene podgrade. Stručnjaci s Rudarsko-geološkog-naftnog fakulteta su u jesen 2014. pregledali Rudnik i izradili preporuke. Na dva mjesta je došlo do prodora zemlje te su unutar tih hodnika stavljene pregrade koje onemogućuju daljnji prolaz zbog sigurnosti posjetitelja. Održavanje rudnika je postalo financijski sve zahtjevnije tako da je njegovo turističko korištenje svedeno na minimum, prvenstveno s obzirom na sigurnost hodnika.

1.5.2. Redovito održavanje staze Bliznec

Staza je uslijed učestalih olujnih nevremena praćenih izvalama drveća tijekom 2013 i 2014. u potpunosti bila devastirana. Sanaciju poučne staze realizirao je Grad Zagreb, Gradski ured za poljoprivredu i šumarstvo. Odrađena je renovacija u vrlo kratkom vremenu tako da je do travnja 2014. staza ponovno bila u funkciji. Nadalje tijekom godine su djelatnici Tehničke službe i službe održavanja popravljali stazu u slučaju hitnih sanacija (propala daska, uništen rukohvat, popravak edukativne infrastrukture - poučne ploče na stazi, šumske knjige, signalizacija). Pojedine kritične podnice zamijenjene su novima dok su rukohvati koji su bili oštećeni zamijenjeni novim.

U studenom 2014. djelatnici Ustanove i djelatnici tvrtke INA u sklopu programa korporativnog volontiranja su organizirali akciju uređenja cijele zone Bliznec. Inini zaposlenici, članovi INA Kluba volontera, sudjelovali su u obnovi i uređenju šumske staze Bliznec koja prati tok istoimenog potoka. Provodilo se čišćenje i uređivanje šetnice i okoliša te obnova i uređenje poučnih ploča kako bi se ljubiteljima prirode omogućila rekreacija u ugodnijem okruženju.

1.5.3. Kontinuirano održavanje starog grada Medvedgrada

Svake godine nakon obilnih kiša dolazi do procurijevanja krova Velikog palasa na više mjesta te se voda slijeva po unutarnjim zidovima. Prostor Velikog palasa koristi se za svrhe edukacije tako da su se sanirala oštećenja zidova. Vanjska tvrtka izvodi radove odštopavanja i čišćenja odvoda na krovu Velikog palasa. Isto tako se sanira prostor Južne kule jer postojeće cijevi nisu dobro postavljene još tijekom renoviranja 90-tih godina prošlog stoljeća.

Redovito se održavaju plinske instalacije i vrše potrebni atesti. Prostor se čisti, kosi se trava unutar grada i strmi pokosi unutar obrambenih zidina.

1.5.4. Redovno održavanje infrastrukture za posjetitelje u cijelom Parku

U skladu s financijskim mogućnostima održava se cijela infrastruktura (poučne staze, info centar, livade i staze) s posebnim osvrtom na prethodno nabrojane, Rudnik Zrinski, Medvedgrad i špilju Veternicu. To su ujedno i jedini objekti u parku kojima Ustanova upravlja a u funkciji su posjećivanja. Započelo se i s pregovorima s gradom Zagrebom na mogućnosti obnove i uređenja Vile Rebar koja bi u budućnosti mogla postati sjedište Ustanove te je izrađen u te svrhe i Projektni zadatak za Vilu Rebar.

1.5.5. Zelena linija

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost su početkom rujna 2014. godine pokrenuli program "Zelena linija" koji je namijenjen isključivo javnim ustanovama za upravljanje zaštićenim područjima, a koji će omogućiti značajno smanjenje onečišćenja osjetljivih područja koje dolazi iz voznog parka samih ustanova. Prijedlog programa "Zelena linija" potpuno je u skladu s politikom energetske učinkovitosti RH iskazane u Strategiji energetske razvoja, Nacionalnim programom energetske učinkovitosti za razdoblje od 2008. do 2016. godine te nacionalnim akcijskim planovima energetske učinkovitosti koji slijede iz navedenog Nacionalnog programa.

Temeljem opisanog Programa, Fond će dodjeljivati sredstva pomoći parkovima u iznosu od 80% opravdanih troškova ulaganja za nabavu novih električnih i hibridnih električnih ("plug – in") vozila i postavljanje električnih punionica. Sukladno Uputi Ministarstva zaštite okoliša i prirode od 5. rujna 2014. u slučajevima spomenutih nabava Javna ustanova "Park prirode Medvednica" dužna je dostaviti potvrdu da je postojeće vozilo koje se zamjenjuje novim hibridnim električnim ili električnim zbrinula ili prodala u tekućoj godini ili izjavu ovlaštene osobe da će ova ustanova postojeće vozilo zbrinuti ili prodati u roku šest (6) mjeseci od nabave novog vozila.

Javna ustanova "Park prirode Medvednica" je 10. studenoga 2014. godine na sjednici Upravnog vijeća donijela Odluku o provedbi postupka javne nabave vozila putem operativnog leasinga s ostatkom

vrijednosti na razdoblje od 7 godina (84 mjeseca). Predmet nabave su četiri vozila; tri plug-in hibridna vozila i jedno električno vozilo. Otvoreni postupak javne nabave, procijenjene vrijednosti nabave 1.116.000,00 kn, evidencijskog broja VV-01/2014. objavljen je u Elektroničkom oglasniku javne nabave 24. studenoga 2014. godine s rokom za dostavu ponuda 5. siječnja 2015. godine. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je 16. prosinca 2014. godine donio Odluku o neposrednom sufinanciranju nabave jednog električnog i tri plug-in hibridna vozila davanjem sredstava pomoći JU PP Medvednica. Ujedno je Fondu početkom prosinca 2014. predana dokumentacija vezana za postavljanje električne punionice na Medvedgradu te moguću nabavu malih autobusa na plin.

1.6. SLUŽBA ČUVARA PRIRODE

U Službi čuvara prirode zaposleno je šest djelatnika. Radno vrijeme je dvosmjensko uz organizirana vikend dežurstva te dežurstva na blagdane i praznike, a prema potrebama uvodi se i preraspodjela radnog vremena u vrijeme blagdana Svih Svetih, Božića i Uskrsa, kada se na području Parka povećava intenzitet ilegalnih orezivanja jelovih grana za preprodaju. Služba se u svom radu koristi sa dva vozila. U rujnu 2014. službi su se pridružile i dvije osobe na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa.

Statistički pregled rada Službe nadzora u 2014. godini:

Broj zapisnika i službenih zabilješki	Broj rješenja	Optužni prijedlozi	Novčane kazne	Ostalo (zajednički nadzori s inspekcijama, prijave, sastanci, dopisi, edukacija, akcije čišćenja, radionice i sl.)
13	1	4	0	100

Glavnina posla službe čuvara prirode odnosi se na obavljanje svakodnevnog nadzora Parka, pomoći Tehničkoj službi, kontrolu uvjeta zaštite prirode, edukaciju posjetitelja te pomoći Stručnoj službi. Svakodnevni nadzor uključuje nadzor gradnje, lova i krivolova, komunikaciju sa subjektima koji obavljaju gospodarske radnje na području Parka. U prosincu, kada su gore spomenute ilegalne radnje u porastu, po prvi put u aktivnosti službe na suzbijanju ovih radnji bili su uključeni i djelatnici Šumarije Zagreb (nadzor šuma: otuđenje drva i orezivanje jelovih grana).

Nastavlja se dobra suradnja sa lovačkim društvima: zajedničke koordinacije, nadzor krivolova, izvješća o brojnosti divljači, akcije čišćenja, sudjelovanje u prebrojavanju divljači i dr.

Provedeno je osam zajedničkih nadzora sa inspekcijom zaštite okoliša, jedna prijava za gradnju građevinskoj inspekciji, jedna prijava šumarskoj inspekciji za deponiranje trupaca u potok, dva optužna prijedloga (drva za ogrjev, sječa jelovih grana) te jedan optužni prijedlog za lov bez dozvole. Također prosljeđene su tri prijave za odlaganje otpada na nedozvoljen način te kružno pismo lokalnoj upravi i samoupravi o nadležnosti zbrinjavanja otpada u rubnim dijelovima Parka.

Zajedno sa Hrvatskim šumama djelatnicima MUP-a predstavljen je problem otuđenja drvne mase te su educirani za kontrolu drvnog materijala (popratnica, prostorno drvo, tehnička građa, kako izračunati okvirnu kubikažu tereta) i izvan granica zaštićenog područja.

Redovito se održavaju i koordinacije u Uredu za upravljanje u hitnim situacijama Zagreb na koordinacijama službi u sanaciji šteta od vremenskih nepogoda u Gradu Zagrebu. Redoviti sastanci inicirani su nakon olujnog vjetro Teodor koji je prouzročio goleme štete na području Parka i grada, velike količine izvaljenih stabala te pojavu klizišta i odrona. U nekoliko navrata je Sljemenska cesta bila zatvorena, zbog stabala na cesti te zbog sanacije ceste na mjestima odrona i klizišta. Također, izrađen je i Protokol o postupanju u izvanrednim situacijama.

Ustanova je sudjelovala na Danima otvorenih vrata Šumarskog instituta Jastrebarsko kao partner. Predstavljen je rad Ustanove kao i ukupne vrijednosti Parka. Održane su i dvije terenske nastave studentima Šumarskog fakulteta. Također čuvar prirode šumarske struke sudjelovao je u Ljubljani na WWF-ovoj radionici o adaptaciji na klimatske promjene.

U drugoj polovici godine stigao je preostali dio opreme koji je predan čuvarima iz projekta MZOIP-a IPA 2009 (6 notebook-a, laptop, zvučnici, docking station).

1.6.1. Protupožarna zaštita

Javna ustanova u svojem radu koristi se protupožarnim planovima Šumarije Zagreb, Donja Stubica i Dugo Selo, a u skladu s dosadašnjom zajedničkom suradnjom.

Tijekom 2014. godine poslove ophodarenja u svrhu protupožarne preventive obavljali su svi čuvari motornim i pješačkim obilaskom terena, iako nije bilo velike potrebe niti opasnosti od izbijanja požara radi izrazito kišne godine. Kiša je također prouzročila probleme na terenu, otvorena su brojna klizišta te puknuće ceste u dva navrata na silaznom kraku od vršne zone do Zagreba.

Ophodnje su utvrđene hodogramima a služba čuvara prirode je u stalnom kontaktu sa vatrogasnom zajednicom te UHS Zagreb. Obzirom na sastav šumskih sastojina i niskog raslinja, u kojima je slabo zastupljeno crnogorično raslinje koje je izloženije požarnoj ugrozi, požarna ugroza u Parku prirode „Medvednica“ nije od većeg značaja, a zbog izrazito kišne godine nisu zabilježeni požari.

Za obavljanje ovih poslova služba je opremljena i tehničkim pomagalicama, a u svrhu što veće efikasnosti uspostavljena je i komunikacijska mreža (interni telefonski imenici raznovrsnih korisnika parka) koja se redovito ažurira.

Izrađen je Program zaštite od požara koji je dostavljen svim relevantnim subjektima prema smjernicama, te obavljen nadzor terena s protupožarnim inspektorom.

1.7. EDUKACIJA DJELATNIKA USTANOVE

1.7.1. Pohađanje tečaja i seminara

Djelatnici Službe za pravne, opće i zajedničke poslove prisustvovali su radionici/treningu na temu pripreme za uvođenje centralnog obračuna plaća u ustanovama koje upravljaju zaštićenim područjima. Obuku djelatnika organizirala je FINA, a svrha i cilj radionice je bila objasniti način unosa i ažuriranja elemenata plaće, zakonske i pravne regulative, s ciljem točnog izračuna plaće zaposlenika u javnom sektoru te obučiti djelatnike za rad na web aplikaciji centraliziranog obračuna plaća (COP). Radionica je održana 11. srpnja 2014. godine, a prvi probni obračun plaće u centraliziranom obračunu plaća izvršen je za plaću u kolovozu, dok se plaće od rujna pa nadalje u potpunosti obračunavaju u COP-u.

Glavna čuvarica prirode završila je trening u sklopu projekta Plan jačanja kapaciteta za učinkovito upravljanje zaštićenim područjima (DZZP) pod nazivom “Uključivanje dionika u upravljanje zaštićenim područjem” („Good practice stakeholder participation with a focus on the management of the natural environment”) pod vodstvom Diane Pound. U četiri dana intenzivnog rada predstavljeni su dobri primjeri iz prakse, a u praktičnom dijelu radionice usvajane su vještine facilitiranja.

Čuvar prirode sudjelovao je na 2. Regionalnoj konferenciji šumoposjednika jugoistočne Europe na temu kako poboljšati gospodarenje i mobilizirati više sirovine iz privatnih šuma. Naglasak se dao i na problem ilegalnih sječa u privatnim šumama, OKFŠ, procedure povrata imovine, biomasu te privatne šume u sklopu parkova prirode.

1.7.2. Sudjelovanje na skupu stručnih i nadzornih službi

- **Skup Stručnih službi**

2014. godine Državni Zavod za zaštitu prirode organizirao je skup stručnih službi u NP Paklenica u periodu od 15. - 17.10.2014. godine. U prva dva dana djelatnici javnih ustanova prisustvovali su raznim predavanjima i prezentacijama koja su obuhvaćala slijedeće teme: Geoportal Informacijskog sustava zaštite prirode, Razvoj kapaciteta za učinkovito upravljanje zaštićenim područjima, Izvješće o stanju prirode 2008.-2012., Izrada nacionalne strategije i akcijskog plana zaštite prirode u RH, Smjernice za Godišnje programe, Inventarizacijski podaci sektora zaštite prirode, Zaštita vrsta kroz financiranje iz poljoprivrednih programa, Monitoring vrsta u zaštićenim područjima, Upravljanje posjetiteljima u zaštićenim područjima, Parcs projekt, Vrijednosti i dobrobiti zaštićenih područja RH, volonterski programi, itd. Organizirane su i večernje matineje za zainteresirane i to sa slijedećim temama: „Nužnost osnivanja trajnih hranilišta u cilju povratka bjeloglavih supova u NP Paklenica“ te predstavljanje knjige „Zemlja vuka i vjetra“.

Treći dan je u organizaciji Javne ustanove NP Paklenica organizirana proslava povodom 65. obljetnice Nacionalnog Parka „Paklenica“ u sklopu čega je predstavljen Geološki vodič kroz NP Paklenica, turističko-planinarski zemljovid NP Paklenica, časopis Paklina te Nacionalni park Una. Za zainteresirane bio je organiziran posjet špilji Manita peć.

- **Skup čuvara prirode**

Godišnji seminar čuvara prirode održan je u Parku prirode „Papuk“ krajem rujna kojem su nazočili glavna čuvarica prirode te troje čuvara prirode. Gosti predavači bili su profesori sa Fakulteta za kriminalistiku, te kolege iz Mađarske i BiH. Također na seminaru je predstavljena i nova odora/uniforma čuvara prirode.

Na skupu Službe čuvara prirode raspravljano je o problemima u radu i načinima njihovog prevladavanja, s naglaskom na probleme rada zbog trenutne neusuglašenosti Pravilnika o unutarnjem redu i novog Zakona o zaštiti prirode NN 80/13. Problem predstavljaju nedozvoljene radnje u Parku koje nisu definirane Zakonom a koje su specifične za svako zaštićeno područje. Nadalje, izdavanje rješenja zakonom je omogućeno prema ZUP-u i to samo od strane službene osobe koje su položile državni stručni ispit.

- **Skup rendžera**

Treći Europski seminar rendžera održan je u svibnju na Brijunima čemu je prisustvovala glavna čuvarica prirode. Bila je to prilika čuti i razmijeniti iskustva sa kolegama iz ostalih EU zemalja. U razmjeni iskustava bili su uključeni rendžeri iz 56 zemalja svijeta sa nekoliko kontinenata.

1.7.3. Seminari i radionice

- **Cro Habitats radionica**

Radionica u organizaciji Državnog zavoda za zaštitu prirode predstavila je specifične ciljeve projekta: razvoj tematske baze podataka o staništima (CRO Habitats) kao sastavnog dijela IS Zaštite Prirode (ISZP) te testiranje baze zasnovano na uvozu podataka prikupljenih u prethodnim projektima, kao i u projektima koji su u tijeku; uspostava odgovarajućih mrežnih usluga koje će omogućiti adekvatnu razmjenu podataka s odgovarajućim komponentama ISZP-a te povezanih baza podataka i sustava, izgradnja kapaciteta zaposlenika DZZP-a i relevantnih dionika za aktivnosti u prikupljanju i obradi podataka povezanih s nadgledanjem stanišnih tipova. Baza podataka stanišnih tipova (CRO Habitats) uključuje slijedeće: jednostavan pristup i pretraživanje podataka o stanišnim tipovima (karta staništa RH), jedinstveno mjesto za pohranu, održavanje i ažuriranje podataka o stanišnim tipovima, mjesto za unos i pohranu terenskih opažanja stanišnih tipova, prikupljanje podataka o stanišnim tipovima potrebnih za izvješćivanje temeljem Direktive o staništima, više razina korisnika, nužnost suradnje što većeg broja korisnika - podizanje razine kvalitete podataka. Baza je smještena u DZZP-u, koji će se brinuti o održavanju i unaprjeđivanju baze te davati podršku korisnicima.

Radionica je u jednome danu pružila svim sudionicima osim teoretskog upoznavanja portala i praktični dio vezan uz korištenje portala te unosa podataka. U budućem radu stručne službe, usvojene osnovne informacije korištenja ove baze podataka pomoći će u daljnjem napredovanju njezinoga korištenja.

- **TAIEX radionica o LIFE programu za okoliš i klimatske aktivnosti**

Program LIFE je financijski instrument Europske unije namijenjen aktivnostima u području zaštite okoliša, prirode i borbe protiv klimatskih promjena. Cilj ove radionice je bio što bolje razumijevanje zahtjeva i procedura, a samim time i pripreme prijedloga za sufinanciranje u okviru LIFE programa. Predavači na radionici su bili stručnjaci iz EU država članica. Kroz dva dana na radionici su bili objašnjeni mnogi pojmovi, uvjeti potrebni za prijavu, primjeri najboljih projekata, financiranje projekata te popunjavanje obrazaca na internet stranici LIFE. Kroz mnoga predavanja sudionici radionice su dobili vrlo vrijedne informacije koje će svakako upotrijebiti i iskoristiti ukoliko će se prijavljivati na objavljene LIFE natječaje.

- **Otvoreni dani Parka prirode „Papuk“**

U studenom 2014. godine, četvero djelatnika JU PP Medvednica su posjetili manifestaciju „Otvoreni dani Parka prirode Papuk“. U sklopu programa predstavljeni su rezultati projekta „Dvije rijeke i jedna gora – novi eko turistički proizvodi Drave, Dunava i Papuka“, prezentirane su vrijednosti Parka prirode „Papuk“, predstavljena konjička staza, održana kratka prezentacija planinarenja na Papuku i predstavljeni novi ekoturistički programi vezani za planinarenje. Uz vodstvo djelatnika Parka obišta je staza za invalide, dječje igralište i Grofova staza te slap Skakavac. JU PP Medvednica planira Otvorene dane održati u 2015. godini.

- **Radionica „Limits of acceptable change as a framework for visitor management“**

Pod vodstvom prof. dr. Steve McCool, profesora emeritusa na Sveučilištu u Montani, USA (Department of Society and Conservation, College of Forestry and Conservation) u Znanstveno stručnom centru Dr. Ivo Pevalek u Nacionalnom parku „Plitvička jezera“, u razdoblju od 8. do 11. prosinca 2014. godine održana je radionica na temu „Granice prihvatljivih promjena kao okvir za upravljanje posjetiteljima“ u organizaciji Državnog zavoda za zaštitu prirode i JU „Plitvička jezera“. Na kratkom tečaju sudjelovalo je 16 polaznika iz javnih ustanova, NIP jedinice, UNDEP-a, Udruga Sunce te DZZP-a.

Limits of Acceptable Change (or LAC) je okvir za upravljanje koji uključuje 9 do 10 koraka: identificiranje ciljeva, pitanja i problema, razvijanje ciljeva za okruženje i iskustvo posjetitelja, identificiranje lako mjerljivih pokazatelja i povezanih standarda, konstruiranje alternativnih scenarija, stvaranje prikladne strategije praćenja i implementacije.

LAC je razvijen jer su upravitelji zaštićenih područja bili nezadovoljni s praksom da se prihvatni kapacitet (carrying capacity) koristi kao temelj za planiranje. Radionica je rađena po principu „učimo kroz rad“ i u grupama se radilo na primjerima 4 Parka (NP Krka, NP Kornati, NP Plitvička jezera, PP Medvednica).

- **Sudjelovanje na Okruglom stolu „Hrvatskog simpozija o invazivnim vrstama“**

Invazivne vrste su već neko vrijeme jedan od vrlo bitnih čimbenika u kompleksnim procesima, koji itekako utječu na okoliš u svim njegovim segmentima – od kvalitete života pojedinaca pa do strukturalnih promjena u samim ekosustavima i njihovoj biološkoj raznolikosti koje se odražavaju direktno i/ili indirektno na svim razinama ljudskog življenja (zdravstveno, ekonomski, sociološki i dr.). Skoro da i ne postoji područje ljudske aktivnosti koje nije na neki način povezano s invazivnim vrstama (transport, turizam, trgovina, hortikultura, zdravstvo, poljoprivreda, šumarstvo, zaštita okoliša i prirode, itd.). Okupljanje stručnjaka na „1. Hrvatskom simpoziju o invazivnim vrstama“ 24. studeng 2014. u Zagrebu označilo je početak sustavnog i interdisciplinarnog pristupa problematici invazivnih vrsta. Djelatnici Parka prirode „Medvednica“ su prisustvovali Okruglom stolu kojeg je

organizirala Javna ustanova „Park Maksimir“ na kojem se raspravljalo o negativnim učincima invazivnih vrsta i načinima kako da se kvalitetno počnu provoditi mjere njihova suzbijanja.

1.7.4. NIP edukacija

- **GIS edukacija**

U okviru Programa edukacije djelatnika u zaštiti prirode i Trening plana Projekta integracije u EU Natura 2000 (NIP) održan je tečaj GIS-a pod nazivom „GIS u zaštiti prirode“ na razini DESK 2 uz uvodne teme DESK 1. Tečaj kojem je prisustvovala i djelatnica Parka održao se u drugom tjednu prosinca 2014. godine, od 08. do 12. prosinca 2014.

- **Upravljanje volonterima**

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode u okviru NIP projekta provodi projekt razvoja „Volonterskih programa u parkovima Hrvatske“. Cilj ove aktivnosti je podržati javne ustanove hrvatskih nacionalnih parkova i parkova prirode u razvoju i promociji volonterskih programa. Naime, tijekom pripreme faze NIP projekta utvrđen je veliki potencijal za razvoj volontiranja u zaštićenim područjima, a kroz koji bi se omogućilo sustavno uključivanje zainteresiranih grupa i pojedinaca u aktivnosti koje javne ustanove provode u zaštićenim područjima te na taj način osigurala bolja promocija parkova, veća podrška javnosti radu javnih ustanova, a u konačnici i doprinijelo ostvarivanju ciljeva i svrhe zaštićenih područja.

Kroz dva modula „Upravljanje volonterima“ educirana su po dva djelatnika iz svakog zaštićenog područja na teme: Faze ciklusa upravljanja volonterima, Planiranje uključivanja volontera, Izrada opisa posla volontera. Također su predstavljeni neki primjeri dobre prakse iz Hrvatske i Europe. Projektom je još planirana zajednička promotivna kampanja odobrenih volonterskih programa koji su nastali tijekom realizacije dva Modula.

- **Priprema i provedba projekta za EU programe i fondove**

U sklopu NIP projekta organiziran je tečaj za Pripremu i provedbu projekata za EU programe i fondove u Algebi, koji se održava kroz tri mjeseca te zahtijeva i izradu završnog rada kao i njegovu pripremu. Polaznica tečaja ispred Parka prirode „Medvednica“ kao temu završnog rada je odabrala Centar za posjetitelje-Medvedgrad. Obrana rada je predviđena za proljeće 2015. a poslužiti će i u kasnijoj aplikaciji projekta.

1.8. MEĐUNARODNA SURADNJA

1.8.1 Parkovi Dinarskog luka (DAP)

Projekt Parkovi Dinarskog luka tijekom 2014. godine ušao je u svoju zadnju godinu trajanja.

U svibnju 2014. godine, predstavnici službi nadzora zaštićenih područja na području projekta, odnosno na području osam zemalja regije, pozvani su na gostovanje na Europski seminar rendžera u organizaciji Udruge Hrvatski rendžer i pod pokroviteljstvom Ministarstva zaštite okoliša i prirode.

U lipnju 2014., predstavnici Parka prirode „Medvednica“ pozvani su na sudjelovanje na dvodnevnoj radionici u Istanbulu, gdje su predstavnici 10 zemalja iznalazili mogućnost suradnje, povezivanja, prenošenja znanja i drugo. Kroz projekte PP Medvednica je izrazila spremnost na sudjelovanje u projektu vezanom uz klimatske promjene (rizici, odgovori), te isto tako u projektu koji bi povezao nekoliko glavnih gradova država u regiji koji imaju u svojoj neposrednoj blizini zaštićena područja. WWF prema našim spoznajama dalje razvija te dvije projektne ideje.

U listopadu 2014. održana je posljednja Konferencija projekta Parkovi Dinarskog luka, na kojoj su sudjelovali i brojni stručnjaci na području upravljanja zaštićenim područjima, predstavnici velikih nevladinih organizacija, gosti iz parkova i organizacija obuhvaćeni projektom Parkovi Dinarskog luka te su organizirana kvalitetna predavanja i diskusije, tradicionalni sajam, izlet u Motovunsku šumu i

druge aktivnosti. Također je na ovoj Konferenciji izražena spremnost hrvatskih nacionalnih parkova i parkova prirode na osnivanje Asocijacije.

U studenom je lansirana nova promotivna kampanja projekta u svim zemljama i u svim medijima, koja bi trebala pomoći pozicioniranju ove mreže zaštićenih područja u Europi i globalno.

- **Treća konferencija Parkova Dinarskog luka, Brijuni 6. – 10. Listopad, 2014**

U Nacionalnom parku „Brijuni“ održana je 3. međunarodna konferencija "Parkovi Dinarskog luka" na kojoj se u organizaciji Svjetske organizacije za zaštitu prirode (WWF) uz svjetske stručnjake okupilo i stotinjak djelatnika zaštićenih područja iz osam zemalja regije na temu održivog turizma.

Nakon prošlogodišnje konferencije u Budvi, kada je usvojen dokument "Velika pobjeda za Dinarski luk" kojim su se Albanija, BiH, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Slovenija i Srbija obvezale na daljnji zajednički rad na unaprjeđenju zaštićenih područja, na ovogodišnjoj konferenciji naglasak je bio na postavljanju temelja asocijacije Parkovi Dinaridi, kojom će se nastaviti WWF-ova inicijativa Parkova Dinarskog luka.

Kroz trodnevni program konferencije govorilo se o važnosti održivog turizma u parkovima, predstavljeni su rezultati procjene dobrobiti ekosustava u parkovima, koju je WWF u posljednje dvije godine proveo u 57 parkova regije, od toga i u 18 hrvatskih, a postavljeni su i temelji osnivanja službene asocijacije Parkovi Dinaridi.

- **Osnovana asocijacija "Parkovi Dinaridi - mreža zaštićenih područja Dinarida"**

U Crnoj Gori je 5. prosinca 2014. godine osnovana asocijacija "Parkovi Dinaridi - mreža zaštićenih područja Dinarida". Osnivačkom skupštinom u Podgorici službeno je utemeljena regionalna asocijacija „Parkovi Dinaridi – mreža zaštićenih područja Dinarida“. Predstavnici 36 parkova iz regije Dinarskog luka izabrali su predsjednika i upravno vijeće asocijacije koja će im omogućiti lakšu razmjenu iskustava, razvijanje zajedničkih projekata te promociju.

Nakon što je 60 parkova iz osam zemalja regije: Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Slovenije i Srbije, potpisalo pismo o namjeri osnivanja asocijacije u listopadu 2014. godine, na trećoj WWF-ovoj međunarodnoj konferenciji „Parkovi Dinarskog luka“ u Nacionalnom parku Brijuni, sada je i službeno postavljen temelj njenog budućeg rada i razvoja.

Osnivanjem „Parkova Dinarida – mreže zaštićenih područja Dinarida“ na Osnivačkoj skupštini predstavnici zaštićenih područja iz osam zemalja regije usvojili su njen Statut, izabrali članove Upravnog odbora i ostalih radnih tijela i time formalno-pravno postavili temelj njenog budućeg rada i razvoja. Izabrani su predsjednik asocijacije Zoran Mrdak, direktor JP Nacionalni parkovi Crne Gore, te potpredsjednici Amarildo Mulić, direktor NP Una i Oner Jakuposki, direktor NP Mavrovo. Predsjednikom skupštine asocijacije proglašen je pomoćnik ministra zaštite okoliša i prirode Republike Hrvatske Nenad Strizrep, a glavnim tajnikom Leon Kebe, voditelj WWF-ovog projekta „Parkovi Dinarskog luka“.

Sjedište asocijacije u prve tri godine bit će u Crnoj Gori, a njezin upravni odbor čine po jedan predstavnik iz svake od osam zemalja Dinarskog luka. Iz Hrvatske to je ravnateljica Parka prirode „Medvednica“ Snježana Malić-Limari. Među glavnim ciljevima osnivanja asocijacije istaknuti su umrežavanje parkova, tehnička podrška u stručnom smislu i što bolja promocija parkova. Asocijacija bi k tome trebala pomoći zaštićenim područjima regije u privlačenju fondova, kao i u zajedničkom razvoju projekata.

1.8.2. ICOM NATHIST Konferencija - Predstavnici prirodoslovnih muzeja iz cijelog svijeta

Muzeji Hrvatskog zagorja bili su 2014. domaćini Međunarodnoj konferenciji komiteta prirodoslovnih muzeja - ICOM NATHIST. Predstavnici 40-ak muzeja iz cijelog svijeta kroz predavanja, razgovore i panele na temu „Budućnost prirodoslovnih muzeja: Relevantnost, stanje i inovativnost“ tražit će što bolja rješenja za budućnost svjetskih prirodoslovnih muzeja. Važnost ove teme i konferencije potvrđuje dolazak predstavnika iz Novog Zelanda, Brazila, SAD-a, Njemačke, Rusije, Tajvana, Japana, Španjolske, Izraela, Mongolije, Velike Britanije, Islanda, Češke, Srbije, Italije, Zambije, Australije,

Švicarske, Kanade i Kine. Svi sudionici konferencije posjetili su i Park prirode „Medvednica“ te su im djelatnici Parka predstavili Medvednicu kroz šetnju parkom i posjetom turističkoj atrakciji Rudnik Zrinski.

1.9. KADROVSKE POTREBE JAVNE USTANOVE

1.9.1. Radna mjesta u Javnoj ustanovi „Park prirode Medvednica“ za 2014. godinu

U 2014. godini Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ je imala zaposleno 15 djelatnika. Na državnom proračunu bilo je zaposleno 14 djelatnika, svi na neodređeno. Na vlastitom prihodu zaposlen je jedan djelatnik na neodređeno.

Tablica 2. Broj zaposlenih u 2014. godini

Način financiranja	Broj djelatnika
Teret državnog proračuna (neodređeno vrijeme)	14
Vlastiti prihod Ustanove (neodređeno vrijeme)	1
Stručno osposobljavanje bez zasnivanje radnog odnosa (određeno vrijeme)	4 (do 14.09.2015.)
Ukupno	19

Tijekom 2014. godine podnesena je prijava za provedbu natječaja za pet polaznika stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa. Nakon provedenog javnog poziva za dostavu prijave za stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, obavljani su razgovori sa svim prijavljenim polaznicima, izabrano je pet polaznika i dobivena pozitivna ocjena Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Nakon toga je sklopljen ugovor o stručnom osposobljavanju na 12 mjeseci. Jedan polaznik je nakon mjesec i pol dana stručnog osposobljavanja raskinuo ugovor o stručnom osposobljavanju zbog druge poslovne prilike u svojoj struci, dok ugovori za sve ostale istječu 14. rujna 2015. godine.

2. POSJEĆIVANJE, PROMICANJE I KORIŠTENJE PARKA

2.1. OTVORITI PRVI CENTAR ZA POSJETITELJE-MEDVEDGRAD

Sredstva koja su ulagana u Medvedgrad namijenjena su za njegovo održavanje te za izradu projektne dokumentacije u procesu njegova pripremanja za strukturne fondove EU.

2.1.1. Dokumentacija

Izrada dokumentacije Centra za posjetitelje Medvedgrad nastavlja se prema planiranim fazama aktivnosti. Nakon legalizacije objekta koja je rezultirala ishođenjem lokacijske dozvole, odnosno ishođenjem potvrde Glavnog projekta (izvedeno stanje) u travnju 2012. godine, pristupilo se izradi programskog zadatka kao polaznog konceptijskog programa neophodnog za daljnju izradu projektne dokumentacije uređenja Centra za posjetitelje. Programski zadatak izrađen je krajem 2013. godine nakon intenzivnih konzultacija s djelatnicima nadležnog konzervatorskog odjela i vanjskim stručnjakom za projektiranje. Program je odobren, a koristiti se kao temeljni dokument prilikom izrade studije predizvedivosti i za potrebe izrade cjelokupne projektne dokumentacije Centra za posjetitelje.

- **Izrada Studije predizvedivosti za projekt „Centar za posjetitelje Medvedgrad u Parku prirode Medvednica“**

Studija predizvedivosti „Centar za posjetitelje u Parku prirode Medvednica“ je izvedena 2014. godine. Tvrtka Texel d.o.o. je angažirana za izradu Studije, te je nakon nekoliko sastanaka i swot analiza, izrađena detaljna studija koja je kao konačan rezultat potvrdila izvodivost projekta Centar za posjetitelje na području Medvedgrada. Troškove izrade Studije predizvedivosti je u potpunosti podmirio Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

- **Izrada idejnog, glavnog i izvedbenog projekta**

Ustanova je u 2014. godini provela otvoreni postupak javne nabave izrade idejnog, glavnog i izvedbenog projekta "Centar za posjetitelje Medvedgrad". U roku za dostavu ponuda pristiglo je osam (8) ponuda. U postupku pregleda i ocjene ponuda odbijeno je šest ponuda jer ponuditelji nisu dokazali svoju tehničku i stručnu sposobnost u skladu s dokumentacijom za nadmetanje. Preostale dvije ponude ocijenjene su valjanim. Sukladno kriteriju za odabir ponude, ponuda ponuditelja Interforma d.o.o. ocijenjena je kao najpovoljnija. Međutim, drugi ponuditelj čije je ponuda ocijenjena valjanom, ali skupljom, u dva navrata je pred Državnom komisijom za kontrolu postupaka nabave (DKOM) podnio žalbu, na koju se Ustanova u oba navrata očitovala da je neosnovana. DKOM je nakon prve žalbe donio rješenje kojim se nalaže poništavanje Odluke o odabiru najpovoljnije ponude te ponovno provođenje postupka pregleda i ocjene ponude zbog nadopune dokumentacije, te odbio žalitelja da mu se nadoknade troškovi podnošenja žalbe. Izvršen je ponovni pregled i ocjena ponuda uz iste zaključke i isti odabir. Drugorangirani ponuditelj je opet s vrlo sličnim neutemeljenim argumentima pokrenuo žalbeni postupak pred DKOM-om, no žalba mu je u listopadu 2014. godine ocijenjena kao neuredna. Ugovor s najpovoljnijim ponuditeljem sklopljen je 3. studenoga 2014. godine.

- **Sudjelovanje pri izradi muzeografskog rješenja za „Centar za posjetitelje – Medvedgrad“**

U drugoj polovici 2014. godine koncern MUZE d.o.o. počeo je prikupljati informacije za izradu idejnog rješenja za uređenje interijera Južne kule na Medvedgradu kao budućeg Centra za posjetitelje. Održano je nekoliko radionica na kojima su sudjelovali relevantni stručnjaci upoznati sa Parkom prirode „Medvednica“ i Medvedgradom. Na radionicama se pristupilo SWOT analizi te izradi drva želja nakon čega su izrađena izvješća sa analizom radionica. U 2015. godini će nakon prezentacije

idejnog rješenja i dogovora sa arhitektima i Javnom ustanovom biti izrađen idejni projekt za muzeografsko uređenje interijera Južne kule.

2.2. PROMICANJE I KORIŠTENJE PARKA

2.2.1. Internet stranice

Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ od samih početaka percipira izraženu funkciju komunikacije ne samo sa svojim posjetiteljima već i sa širom javnošću. U svojim brojnim aktivnostima velik se naglasak stavlja na promociju i interpretaciju prirodnih i kulturnih vrijednosti Parka javnosti i posjetiteljima. Digitalni mediji i digitalna promocija preuzela je vodeće mjesto u toj komunikaciji. Zbog svih navedenih aktivnosti koje Ustanova provodi, mnoštva novih prikupljenih informacija, zbog zastarjele tehnologije web dizajna, stara web stranica nije omogućavala ostvariti željenu komunikaciju s posjetiteljima. Stoga je u 2014. potpuno redizajnirana web stranica Parka prema novom vizualnom identitetu zaštićenih Parkovi Hrvatske koja omogućuje posjetiteljima laku navigaciju, pronalaženje korisnih informacija, skidanje sadržaja (slike, trase, grafike, dokumente itd.), aplikacije, te koja pruža mogućnosti kontinuirane nadogradnje sukladno dinamičnom razvoju tehnologije. Nova web stranica omogućuje JU PPM da ju samostalno održava tekstualno (i ilustrativno).

2.2.2. Promocija u medijima-kontinuirano sudjelovanje u RTV emisijama

Ustanova kontinuirano surađuje s medijima i o svim događajima vezanim uz Park redovno šalje obavijesti na koje se mediji odazovu. Redovito se javljaju domaći mediji koji snimaju priloge o Parku i njegovim zanimljivim turističkim lokalitetima.

2.2.3. Predavanje na modularnom stručnom usavršavanju

U ožujku 2014. godine djelatnica Javne ustanove „Park prirode Medvednica“ održala je predavanje učiteljima razredne nastave u OŠ „Špansko-Oranice“. Na predavanju je predstavljen sektor zaštite prirode, zaštićeno područje Park prirode „Medvednica“, te ponuda Parka za djecu osnovnoškolskog uzrasta.

2.2.4. Sudjelovanje na AkTerFEST-u

AkTer FEST je akvarističko teraristička izložba humanitarno edukativnog karaktera koja je kroz proteklih deset godina okupljala zaljubljenike u ovaj hobi kroz druženje i izlaganje svojih kućnih ljubimaca. Ove godine se održavao od 1.-5. listopada u Kineskom paviljonu Zagrebačkog velesajma. U sklopu izložbe održano je i više od 80 specijaliziranih predavanja brojnih hrvatskih ali i svjetskih stručnjaka, a predstavile su se i brojne udruge, škole i fakulteti. 2014. godine je po prvi puta sudjelovao i Park prirode „Medvednica“ zajedno uz Nacionalni park „Sjeverni Velebit“. Na štandu su posjetitelji mogli dobiti informaciju o edukativnim programima, turističkim atrakcijama, zanimljivostima i manifestacijama koje mogu posjetiti u Parku.

2.2.5. Druge promotivne aktivnosti

Sudjelovanje na Mineral expo tijekom vikenda, 17. i 18. svibnja 2014. godine u Domu sportova na sajmu dragog i poludragog kamenja, minerala i fosila.

Kontinuirano tijekom godine prezentirale su se glavne prirodne i kulturne vrijednosti Parka, rad Ustanove, sadržaji za posjetitelje različitim subjektima. Tijekom zimskog perioda početkom godine ponovno su kontaktirane turističke agencije grada Zagreba te su im prezentirani turistički programi. Svim agencijama poslani su i novi cjenici programa. Programi su podijeljeni u nekoliko kategorija (odrasli - strani i domaći turisti, učenički i posebni programi). Ažuriran je i katalog programa na hrvatskom i engleskom jeziku te poslan svim agencijama u Zagrebu, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji te Srbiji, a također i osnovnim školama na području Zagreba i Zagrebačke županije.

Projekt „Usvoji šišmiša“ nastavio se odvijati i ove godine za pojedince, školske grupe i tvrtke. Najveći broj usvajatelja šišmiša je zabilježen na pojedinačnoj bazi.

Rad JUPP Medvednica u 2014. godini bio je izrazito medijski praćen. Obavljeni su brojni novinski članci, televizijski i radijski prilozima, facebook i web objave. Tematski su to bili prilozima namijenjeni obrazovanju, promidžbi događanja i turističke ponude u Parku (Zagreb Fantastic film festival, Medvedgradske glazbene večeri, Međunarodna noć šišmiša, Srednjovjekovni dani na Medvednici), te su također bile praćene brojne akcije čišćenja. Veliku pozornost medija privukla su i brojna olujna nevremena i njihove posljedice u Parku. Posebno veliki interes medija tijekom cijele godine privukle su aktivnosti vezane uz Parkove Dinarskog luka te dobivanje Europskog certifikata za održivi turizam.

2.3. OBILJEŽAVANJE DANA VEZANIH ZA ZAŠTITU PRIRODE

2.3.1. Europska noć šišmiša

Osamnaesta Međunarodna noć šišmiša, koji se tradicionalno obilježava krajem kolovoza je dan posvećen otkrivanju tih fasciniranih noćnih bića održana je u Parku prirode „Medvednica“ kod Planinarskog doma Glavica i u špilji Veternici, a navečer u zagrebačkom Zoološkom vrtu.

Pripremljen je niz zanimljivih aktivnosti za posjetitelje, ali i dio programa posvećen zaštiti špiljskog staništa i svih vrsta koje tamo obitavaju, s posebnim naglaskom na zaštiti čak 18 vrsta šišmiša koje su dosada zabilježene u špilji. Zadnju subotu u kolovozu osiguran je besplatni posjet i stručno vođenje špiljom Veternicom te pripremljene različite edukativne radionice na temu šišmiša - izrada šišmiša od filca, maski, te modela šišmiša. Zbog izuzetno kišne godine i nemogućnosti ostvarivanja Bajkovitog ljeta na Medvednici u lipnju, manifestacija je održana u kolovozu u sklopu Međunarodne noći šišmiša. Prikazana je predstava Baltazar – Put oko Svijeta u kojoj su mogli uživati i mališani ali i njihovi roditelji, budući da je predstava zanimljiva i poučna i za odrasle.

2.3.2. Međunarodni dan planeta Zemlja

U subotu 26. travnja 2014. održana je, povodom Dana planeta Zemlja, Zelena čistka – akcija čišćenja divljih odlagališta otpada u cijeloj Hrvatskoj u samo jednom danu. Detalji akcije opisani su u poglavlju 1.4. Očuvanje zaštićenih područja PPM.

2.3.3. Dan zaštite prirode i Međunarodni dan bioraznolikosti

Povodom Međunarodnog dana bioraznolikosti i Dana zaštite prirode u Republici Hrvatskoj Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ je sudjelovala u prigodnom programu koji se održao u nedjelju 18. svibnja u Parku Maksimir. Različite institucije kao što su Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Javne ustanove „Park Maksimir“ i „Park prirode Medvednica“, te Udruge Profesor Baltazar, Bioteka, Bius, Časopis Geo i brojni drugi, upoznali su posjetitelje sa raznolikošću biljnih i životinjskih vrsta u sklopu organiziranih tura. Najmlađi su mogli sudjelovati u različitim edukacijskim programima, radionicama, igrama za djecu, izložbama te nagradnim igrama.

2.3.4. Sat za planet Zemlju (Earth Hour)

World Wide Fund for Nature (WWF), svjetska nevladina organizacija za zaštitu prirode, osmu godinu za redom organizira Sat za planet Zemlju (Earth Hour), najveću volontersku akciju na svijetu.

Sve je započelo još 2007. godine, kada su gašenjem javne rasvjete u australskom Sydneyu, stanovnici toga grada poslali poruku svijetu da trebamo biti svjesni štetnosti klimatskih promjena te voditi računa o otisku kakav ostavljamo na našem planetu. Već dvije godine kasnije, Sat za planet Zemlju u Guinnessovoj knjizi rekorda upisan je kao najveća svjetska volonterska akcija, a rezultati su iz godine u godinu sve bolji. Tako je prošle godine javna rasvjeta isključena u više od 5000 gradova iz više od 157 zemalja i Hrvatska je jedna od njih.

Glavni cilj ove akcije je osvijestiti stanovnike Zemlje da moramo početi voditi računa o resursima koje trošimo. Najvećoj globalnoj volonterskoj inicijativi ove godine se pridružio i Spider-Man kao prvi ambasador superheroj. Zajedničkim snagama, Spider-Man i WWF motivirali su pojedince da postanu superheroji u spašavanju planeta.

Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ pridružila se ovoj „mrak“ akciji gašenjem svjetla Medvedgrada 29.ožujka 2014. od 20:30 – 21:30.

2.4. ORGANIZACIJA MANIFESTACIJE

2.4.1. Green devil

Triatlon klub Maksimir, Hrvatski akademski sportski savez u suradnji s Javnom ustanovom „Park prirode Medvednica“ uz potporu Ministarstva zdravlja, tvrtke Coca-Cole HBC Hrvatska, BOSCHA, Brooksa, Kraša, Proteje Jaska i Alce uspješno su organizirali festival zdravlja i kretanja na Medvednici – Green Devil.

Dvjesto pedeset aktivnih sudionika svih dobi iz cijele Hrvatske i još stotinjak gledatelja i navijača okupilo se na festivalu zdravlja i aktivnog kretanja u prirodi. U okviru festivala organizirano je pet utrka od kojih su tri bodovane za Prvenstvo Hrvatske u kros duatlonu te dvije promotivne utrke trčanja u prirodi. U disciplini super sprint kros duatlon, mlađi natjecatelji kadeti i kadetkinje, trčali su prvo 1.2 km, zatim vozili bicikl 5 km te ponovo trčali 0.6 km.

Cijelo događanje oko Prvenstva Hrvatske u kros duatlonu Green devila 2014. i svih popratnih utrka popratili su mediji s velikom pažnjom.

2.4.2. Organizacija kulturno turističke manifestacije „IX. Srednjovjekovni dani na Medvednici“

Posljednjeg vikenda u rujnu održan je festival Srednjovjekovni dani na Medvednici po deveti put te je odaziv i posjećenost bila izuzetna, posebno drugi dan festivala u nedjelju. Program se sastojao od viteških igara, radionica streličarstva i kovanja novca, prigodnog sajma, prikaza srednjovjekovnog života, prikaza srednjovjekovnog plesa. Posebnost su i ove godine bili mlađi predstavnici plesne udruge Kontea koji su oduševili publiku svojim profesionalnim nastupom te žongler Trilja IV koji je ponovo do suza nasmijao i djecu i odrasle.

2.4.3. Organizacija kulturno turističke manifestacije „Medvedgradske glazbene večeri“

Kroz 2014. godinu povećan je interes različitih dionika izvan granica Parka za osnivanjem ili provođenjem aktivnosti na Medvedgradu unatoč tome što je cesta prema Medvedgradu službeno bila zatvorena. Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ je i ove treće godine zaredom, organizirala u partnerstvu sa Centrom za kulturu i film August Cesarec i Menart BPM-om Medvedgradske glazbene večeri 17./18./19. srpnja 2014. godine.

Koncerti na Medvedgradu postaju već tradicionalna događanja koja obogaćuju ljetnu kulturnu ponudu grada Zagreba. Ove godine su koncerti trajali tri večeri uzastopce, a program je obogaćen i šarmantnim akustičnim programom hrvatskih kantautorica na medvedgradskoj kuli čime je prepoznatljiv simbol hrvatskog glavnog grada dobio novu glazbeno – umjetničku dimenziju. Grupa Meritas nastupila je u četvrtak 17. srpnja, Zoran Predin u društvu Damir Kukuruzović Django Group u petak, 18. srpnja, a u subotu, 19. srpnja koncerte je zatvorila Tamara Obrovac Transhistrion Quartet. Poseban program pod nazivom Akustika na kuli, u suradnji s akustičnim serijalom "Akustika", ugostio je u istim danima mlade hrvatske kantautorice; Queen of Sabe u četvrtak, Ninu Romić u petak te Saru Renar u subotu, a ti akustični nastupi održali su se za samo dvadesetak ljudi na vrhu medvedgradske kule.

Cilj ove manifestacije je omogućiti građanima Zagreba i svima koji se ovdje zateku na putovanju, kvalitetne glazbene doživljaje za sjećanje, upotpunjene jedinstvenim medvedgradskim ozračjem, prirodnom i kulturnom baštinom s pogledom na Zagreb.

2.4.4. Organizacija filmske projekcije „Fantastic Zagreb Film festival 2014“ na Medvedgradu

Prvi puta je 2014. godine na Medvedgradu održana projekcija filma i to u sklopu „Fantastic Zagreb Film festivala“. Organizacija projekcije filma je bila u suradnji Javne ustanove „Park prirode Medvednica“ te Fantastic Zagreb film festival ekipe. Dio promocije i najave je odrađen zajedničkim snagama prema medijima kako bi se promovirala nova lokacija za projekciju filma a samim time i obogatio program kulturno-turističkih manifestacija u Parku prirode „Medvednica“ i to prvenstveno na Medvedgradu.

Prijevoz do Medvedgrada je bio osiguran besplatnim mini busevima, te se nakon projekcije druženje nastavilo u dvorištu Medvedgrada ispred južne kule. Cijeli festival je bio popraćen kostimiranim sudionicima i volonterima a „Družba vitezova zlatnog kaleža“ je pripremila svoj program sa kostimiranim srednjovjekovnim vitezovima i kraljicom te spravama za mučenje.

U četvrtak 03. srpnja 2014. održala se na Medvedgradu projekcija filma „Sumorno ljeto“.

2.4.5. Gljivarenje v Stubakima

Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ je sudjelovala 18. listopada 2014. godine na tradicionalnoj 18. jesenskoj manifestaciji „Gljivarenje v Stubakima“. U organizaciji Turističke zajednice Općine Stubičke Toplice u Pili na parkiralištu na Sljemenskoj cesti, oko štandova sa suvenirima, hranom i pićem okupilo se oko 500 ljubitelja gljiva i prirode od kojih je oko 300-tinjak posebnim vlakom došlo iz Zagreba. Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ je na svom štandu imala ponudu promotivnih materijala PPM i edukacijsku igraonicu „Šumska pustolovina“. Posjetioци su prijepodne proveli na Medvednici u potrazi za gljivama. Nakon povratka iz šume, s punim košarama, uslijedila je stručna determinacija ubranih gljiva i gljivarski ručak uz živu muziku.

2.5. PROMOTIVNI MATERIJALI I SUVENIRI

Javna ustanova kontinuirano je prezentirala prirodne i kulturne vrijednosti Parka promotivnim materijalima, te njihovom distribucijom na vlastitim prodajnim mjestima, sajmovima, planinarskim domovima, školama, turističkim zajednicama, turističkim agencijama, hostelima itd. Kao i do sada, nastavljen je izrada suvenira vezanih uz Park te pojedine lokalitete poput rudnika Zrinski, špilje Veternice i Medvedgrada.

2.5.1. Redizajn promotivnih materijala prema novom vizualnom identitetu

Budući da je donesen pravilnik o jedinstvenom vizualnom identitetu sustava upravljanja zaštićenim područjima u RH, promotivni materijali su redizajnirani te napravljen dotisak letaka u novom dizajnu. Započet je i redizajn ploča na Šumskoj stazi Bliznec koje će biti realizirana početkom 2015. godine.

2.5.2. Suveniri

Javna ustanova nastoji svake godine proširiti svoju suvenirsku ponudu pri čemu se vodi računa da su suveniri od prirodnog materijala i domaće proizvodnje, tako je u 2014. suvenirsku ponudu proširena naušnicama s motivima životinja iz Parka prirode „Medvednica“, te je u keramici izrađen novi suvenir – Medvedgradska kapelica.

2.6. EDUKACIJA I SURADNJA S KORISNICIMA PARKA

Edukacija je jedna od važnih funkcija Javne ustanove jer se kroz edukaciju podiže razina svijesti o odgovornosti u zaštiti i očuvanju prirode. Edukacija je prvi korak u procesu socijalne promjene - vodi do razumijevanja biološke raznolikosti, a potom i do promjena stavova i ponašanja javnosti, odnosno preuzimanja odgovornosti i uključivanja u njezinu zaštitu. Edukacija se vrši izravno i provode je djelatnici Parka u okviru edukativnih programa, stručnih vođenja, različitih prezentacija i događanja. Drugi oblik edukacije je neizravan putem različitih medija poput poučnih ploča, web stranice, FB stranice, letaka, plakata i sl.

Tablica 3. Broj korisnika programa JU Park prirode „Medvednica“ za razdoblje 2010.-2014.

Broj korisnika Programa JU PPM	2012	2013	2014
Broj posjetitelja u Rudniku Zrinski	4463	4719	4801
Broj posjetitelja u špilji Veternici	3967	4001	3231
Broj posjetitelja na Medvedgradu	12065	10246	13044
Broj djece obuhvaćenih edukativnim programom	235	502	592
Broj posjetitelja u programima stručnog vođenja	180 (besplatno)	108	73
Besplatni posjeti u programima	410	984	4250
Korporativno volontiranje	300	-	200
Ukupno:	21620	20560	26191

Usprkos izraženom nastavku recesije i brojnim problemima u Parku tijekom 2014. (nekoliko olujnih nevremena – izvale stabala, brojna klizišta, oštećenja i periodično zatvaranje glavne ceste te trajno zatvaranje ceste prema Medvedgradu) PP Medvednica je ipak zabilježila porast broja posjetitelja. Najveći porast i dalje bilježi Medvedgrad, mali porast je imao i Rudnik Zrinski, dok je broj posjetitelja Špilje Veternice zabilježio blaži pad, no razlog tome je izuzetno kišna sezona pa na Veternici nije ostvaren realan broj dežurstava. O kriznoj godini svjedoči i znatan porast besplatnih posjeta, iako su kategorije oslobođene od plaćanja samo branitelji i invalidi te socijalno ugrožene skupine.

2.6.1. Suradnja i komunikacija s dionicima Parka prirode „Medvednica“

• Rad Foruma dionika Parka prirode „Medvednica“

Forum dionika Parka prirode „Medvednica“ obuhvaća različite institucije među kojima je njih 27 od ukupno sedamdeset koji su sudjelovali u dosadašnjem djelovanju Foruma, odlučilo i formalizirati na neki način suradnju na provedbi strategije potpisivanjem sporazuma o suradnji, a među njima su neki značajniji dionici poput Grada Zagreba, Turističke zajednice Grada Zagreba, Ministarstva turizma, Hrvatskog skijaškog saveza, Sljemenske udruge ugostitelja, različitih sportskih udruga, udruga iz područja zaštite prirode, pa sve do Muzeja hrvatskog zagorja koji su pristupili procesu unatoč činjenici da se nalaze izvan granica Parka prirode Medvednica.

Težnja je ovog europskog certifikata za održiv turizam postići suglasje u razvoju turističkih sadržaja i usluga, očuvanju prirode, potreba lokalnog stanovništva te poduzetničkog sektora, što je zahtjevno za postići i sigurno neće biti opipljivih rezultata već u prvoj godini provedbe.

Činjenica je da je Forum dionika PPM održao tijekom 2014. godine nekoliko sastanaka te da se Strategija održivog turizma izradila „bottom up“ pristupom, da je komunikacija i koordinacija između dionika daleko bolja zbog postojanja Foruma, a isto tako je i veće razumijevanje između opsega i naravi poslova svih koji dijelimo prostor Parka. Tijekom 2014. godine Park je poharalo 8 olujnih nevremena koja su uzrokovala vjetroizvalu oko 35000 metara kubnih drvne mase i brojnu štetu na infrastrukturi, te smo svi zajedno često morali djelovati kako bi što prije vratili stanje u normalu kako za nas koji radimo na planini tako i za posjetitelje Parka.

Težnja je Foruma i Javne ustanove „Park prirode Medvednica“ da se zajedno unaprijedi stanje infrastrukture u koju desetljećima nije adekvatno ulagano, te osiguraju različiti programi kroz cijelu godinu za građane ali i goste Zagreba – turiste, od ZET žičare, osnivanja Centra za posjetitelje na Medvedgradu, uređenja skijališta u svrhu poboljšanja njegove funkcije, obnove kompletne signalizacije i interpretacije Parka prirode Medvednica, ozelenjavanja transporta, brendiranja i marketinškog povezivanja ponude u cjelinu i brojnih drugih aktivnosti. Charter ili certifikat za održiv turizam pomoći će Parku i svim njegovim dionicima da su prepoznatljiviji na regionalnim i europskim turističkim kartama, da projekti budu bolje evaluirani na različitim EU fondovima i programima, a također su i osigurana sredstva u nastavku projekta Parkovi dinarskog luka za parkove koji su dobili certifikat za realizaciju jednu do dvije aktivnosti planirane u Strategiji održivog turizma PPM u periodu 2015-2018.

Koraci do Chartera:

Veljača 2014.	draft Strategija (engleski i hrvatski) i ispunjena aplikacija – predani Europarcu
Svibanj 2014.	lobiranje u TZGZ i Gradu Zagrebu za pokrivanje troškova verifikacije u visini od 5000 eura
Lipanj 2014.	plaćanje ukupno traženih verifikacijskih troškova; organizacija i realizacija dvodnevno terenskog obilaska Parka i članova Foruma dionika od strane Europarcova verifikatora
Studeni 2014.	obavijest o dobivanju Chartera
Prosinac 2014.	11.prosinca 2014. svečanost dodjele Chartera u Bruxellesu; 15. prosinca 2014. svečanost obilježavanja dobivanja Chartera u PP Medvednica

Od 01.01.2015. započinje provedba Strategije održivog turizma Parka prirode „Medvednica“.

Forumu se i daje pridružuju novi članovi kao što je primjer udruga Planinska družina koja je rezultirala već tijekom 2014. konkretnim rezultatima i terenskim obilascima istočnog dijela Parka.

2.6.2. Studentska praksa

U 2014. na praksi je bila studentica s Prirodoslovno – matematičkog fakulteta, Geografskog odsjeka u trajanju od tri tjedna. Sudjelovala je u radu Službe za prezentacijske aktivnosti kroz čiji rad se upoznala s ustrojstvom i načinom rada Ustanove.

Također, nekoliko učenika drvodjeljske srednje škole odradilo je svoju praksu u trajanju od dva tjedna uglavnom pomažući Službi čuvara prirode.

2.6.3. Terenska nastava

Terenske nastave su se održavale prvenstveno osnovnim školama, no bilo je i srednjoškolskih i studentskih terenskih nastava. Studenti raznih odjela Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Rudarsko-geološko naftnog, Šumarskog, Agronomskog te ostalih fakulteta redovito posjećuju Park prirode „Medvednica“ u sklopu svojih obveznih terenskih obilazaka.

Tako su npr. terensku nastavu ove godine vodili profesori Martinić i Tikvić sa Šumarskog fakulteta, kolegija Ekologija i kolegija Upravljanje zaštićenim područjima u RH te studenti Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, kolegija zoologija kralješnjaka koji su u sklopu terenske nastave posjetili i špilju Veternicu.

2.6.4. Volonteri

Volonterstvo je svakako bilo naglašeno tijekom 2014. godine kroz brojne akcije čišćenja na kojima su uglavnom volontirali građani pojedinci. Osim pojedinaca, tvrtka 24 sata je korporativno volontirala u akciji čišćenja. Osim što su djelatnici 24 sata sudjelovali u akciji, tvrtka je i promotivno uvelike pridonijela promidžbi i pozivanju svih zainteresiranih na sudjelovanje u akciji čišćenja.

Posebno zadovoljstvo nam je bila organizacija volonterske akcije INA kluba volontera koji su posvetili čitav radni dan Parku. Osamdesetak članova INA Kluba volontera sudjelovalo je na akciji uređenja Šumske staze Bliznec. Šetnica i okoliš su očišćeni i uređeni, očišćeno je korito potoka i Info centar Bliznec, Natura labirint je obojan, opran je geološki stup te zaštićen lanenim uljem, obnovljene su ploče s prirodnim i kulturno-povijesnim zanimljivostima Šumske staze Bliznec, jedine poučne staze u Hrvatskoj u potpunosti prilagođene osobama s invaliditetom.

U sklopu NIP projekta Ministarstva zaštite okoliša i prirode pod nazivom Volonterski programi, Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ je sudjelovala na dvije edukacije te nakon toga izradila tri volonterska programa koji će se provoditi 2015. godine: za monitoring skupine kornjaša „Razotkrij sitni, a bitni živi svijet šume“, monitoring žutog mukača i velikog vodenjaka „Zablati ruke, ulovi žabicu u lokvi na Medvednici!“ i za pomoćnika na festivalu Srednjovjekovni dani na Medvednici pod nazivom „Budi 3 dana na usluzi Crnoj Kraljici!“.

2.6.5. Suradnja sa institucijama javnog zdravstva na sprečavanju pojave bolesti mišja groznica

S obzirom na brojne medijske objave o pojavi „mišje groznice“ i moguće zaraze na stranicama Zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ objavljene su preporuke i sve što treba znati o toj bolesti. Zajedničkom suradnjom svih nadležnih institucija poduzete su sve zakonom propisane mjere kako bi se bolest spriječila. Također je pojačana intersektorska suradnja svih strana (epidemiologa, infektologa, mikrobiologa, biologa, i različitih stručnih tijela) involviranih u problematiku i opseg javljanja bolesti. Održani su i sastanci svih dionika koji djeluju na području Parka prirode „Medvednica“ zbog potrebe provođenja povećanih mjera opreza.

2.6.6. Suradnja sa Hrvatskom školom Outward bound

Projekt naziva "Protect and Act", inspiriran je zaštićenim područjima u i oko grada Zagreba - jedinstvenim primjerom glavnog grada prožetog prirodom - od parkova, šuma, rijeke, jezera, zaštićenih područja, blizine parkova prirode, te su sudionici projekta sudjelovali u nizu akcija - u park šumi „Maksimir“, Parku prirode „Medvednica“, ornitološkom rezervatu Savica, učili o važnosti zaštićenih područja, mogućnostima koje grad pruža građanima za sport i rekreaciju kroz radionice, diskusije i niz aktivnosti. Javna ustanova „Park prirode Medvednica“ je bila partner pri provedbi ovoga projekta te omogućila njenim inozemnim sudionicima besplatan posjet rudniku Zrinski i srednjovjekovnom gradu Medvedgrad.

3. PRIHODI USTANOVE OD OBAVLJANJA DJELATNOSTI U PARKU

Tablica 4. Prihodi poslovanja za period 2012. – 2014. godinu

PRIHOD	2012.	2013.	2014.
Prihodi od sredstava za kapitalna ulaganja	199.800,00	190.000,00	187.425,50
Prihodi od obavljanja vlastitih djelatnosti	654.622,98	639.212,41	547.544,80
Prihodi od donacija	151.500,00	53.486,25	143.000,00
UKUPNO:	1.005.922,98	882.698,66	877.970,30

U tablici 4. vidljiv je pad ukupnog prihoda u periodu od 2012. do 2014. godine u svim segmentima osim po stavci prihodi od donacija koja pokazuje rast u odnosu na 2013 godinu. Prihodi od donacija uvelike ovise o broju prijavljenih, odnosno odobrenih projekata te broju održanih manifestacija. U 2014. dobivena su sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost kao tehnička pomoć za realizaciju projektne dokumentacije vezane za buduću „Centar za posjetitelje Medvedgrad“.

Tablica 5. Prihodi ostvareni obavljanjem osnovnih i ostalih poslova vlastite djelatnosti (vlastiti prihod) u Parku prirode „Medvednica“ za period 2012.-2014. godinu (svi iznosi su prikazani bez PDV-a)

PRIHOD	2012.	2013.	2014.
Prihodi prema cjeniku aktivnosti u PPM	57.258,21	24.880,00	31.400,00
Prihodi od ulaznica - rudnik Zrinski	53.593,91	58.008,04	74.742,40
Prihodi od ulaznica - špilja Veternica	54.792,00	54.760,00	57.620,00
Prihodi od ulaznica – Medvedgrad	146.592,00	127.136,00	164.780,00
Prihodi od edukativnih programa u PPM	4.003,00	10.192,00	9.288,00
Prihodi od prodaje robe (suveniri)	84.748,58	80.114,40	71.124,80
Prihodi od koncesijskih odobrenja u PPM	252.088,88	283.717,17	113.389,60
Prihodi od panoramskog teleskopa	326,40	164,80	-
Prihodi od najma i ostalih aktivnosti na Medvedgradu	1.120,00	240,00	25.200,00
UKUPNO	654.622,98	639.212,41	547.544,80

Primjetan je ukupan pad prihoda prema cjeniku aktivnosti u Parku prirode „Medvednica“ u zadnje tri godine. Glavni razlozi smanjenja prihoda u 2014. godini su bili vremenske neprilike, neodržavanje FIS utrke na Sljemenu te umanjeno prihoda za koncesijska odobrenja uslijed sveprisutne ekonomske krize. Tijekom godine izrađen je novi cjenik s nekoliko novih stavki koje su omogućile povećanje vlastitih prihoda, posebno vezanih za najam Medvedgrada. Lagani porast prihoda primjetan je i kod Rudnika Zrinski i Medvedgrada vjerojatno zbog povećane cijene ulaznica, ali i većeg interesa te bolje promocije Medvedgrada.

Popis korištenih kratica

GIS-Geographical Information System
JUPPM-Javna ustanova „Park prirode Medvednica“
PPM-Park prirode „Medvednica“
PP-Park prirode
NN-Narodne novine
NP-Nacionalni park
BIOM-Udruga za biološka istraživanja
HBSD-Hrvatsko biospeleološko društvo
ADIPA- Društvo za istraživanje i očuvanje prirodoslovne raznolikosti Hrvatske
DZZP-Državni zavod za zaštitu prirode
NIP-Natura 2000 Integration Project
INA-Industrija nafte d.d.
RH-Republika Hrvatska
EU-Europska unija
WWF-World Wide Fund for Nature
DAP-Dinaric Alp Parks
MZOIP-Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
ZUP-Zakon o općem upravnom postupku
COP- Centralni obračun plaća
OKFŠ-Općekorisne funkcije šume
CRO-Croatia
ISZP-Informacijski sustav zaštite prirode
LIFE- EU's financial instrument supporting environmental, nature conservation and climate action projects throughout the EU
TAIEX- Technical Assistance and Information Exchange/Tehnička pomoć i razmjena informacija
USA-United States of America
LAC- Limits of Acceptable Change
ICOM NATHIST- International Committee for Museums and Collections of Natural History of the International Council of Museums.
EOJN-Elektronički oglasnih javne nabave
DKOM- Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave
MUZE- društvo s ograničenom odgovornošću za savjetovanje i upravljanje projektima u kulturi i turizmu
SWOT-strengths, weaknesses, oportunities, threats
HINA- Hrvatska izvještajna novinska agencija
HTV-Hrvatska radio televizija
OŠ-Osnovna škola
ZET-Zagrebački električni tramvaj